

Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare pentru anul 2024 și semestrul I, 2025 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Întru executarea prevederilor art. 76 alin. (1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art.21 al Legii nr.121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice, Ministerul Finanțelor efectuează monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, în vederea obținerii unei imagini pertinente cu privire la situația economico-financiară a entităților cu capital de stat. Potrivit Regulamentului privind monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiuine, al întreprinderilor de stat/ municipale și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2018, monitoringul financiar este procesul de selectare, prelucrare și analiză a indicatorilor activității economico-financiare a entităților, în scopul evaluării și analizei riscurilor bugetar-fiscale aferente.

Este de remarcat că pe parcursul anului 2024 au fost aprobate o serie de Hotărâri de Guvern cu privire la reorganizarea întreprinderilor de stat/ societăților comerciale în alte forme juridice de organizare. Dat fiind faptul că la situația din 31 decembrie 2024, nu toate din entități au finisat procedura de reorganizare, acestea au fost supuse monitorizării financiare pentru perioada de referință, întrucât au prezentat situațiile financiare/ rapoartele statistice în modul stabilit în calitate de întreprinderi de stat/ societăți comerciale, nefiind excluse din Registrul patrimoniului public.

I. Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare pentru anul 2024 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (adițional la informația prezentată în Nota privind riscurile bugetar fiscale)

La situația din 1 ianuarie 2025, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare – Agenția Proprietății Publice) sunt incluse 163 întreprinderi de stat și 63 societăți comerciale cu capital de stat, din care 49 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat.

Tabelul 1.

Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public

	La situația din 01.01.2024			La situația din 01.01.2025		
	Întreprinderi de stat	Societăți pe acțiuni		Întreprinderi de stat	Societăți pe acțiuni	
		Cu cota statului în capitalul social	din care: cu cota statului mai mare de 50%		Cu cota statului în capitalul social	din care: cu cota statului mai mare de 50%
Total conform Registrului patrimoniului public	168	65	49	163	63	49
<i>din care:</i>						
- pe teritoriul Ucrainei	3	-	-	3		
- în procedura lichidării, reorganizării sau insolvenței	42	20	12	43	18	13

- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „ASP”	28	13	7	26	13	7
Incluse în Lista monitorizată de MF pentru 2024, din care:	95	-	30	91	-	29
- nu au prezentat situațiile financiare pentru anul 2024 la BNS	4	-	1	4		1
Total	91	-	29	87		28

Conform tabelului 1.1, la 1 ianuarie 2025, Lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 91 întreprinderi de stat și 29 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care desfășoară activitate și prezintă dări de seamă statistice în modul corespunzător.

Reducerea numărului entităților supuse monitoringului financiar în anul 2024 comparativ cu anul 2023 se datorează radierii entităților cu capital de stat incluse în Registrul patrimoniului public, și anume: Î.S. „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor „Maximovca”, Anenii Noi, Î.S. Institutul de Stat de Proiectare „Ruralproiect”, Î.S. Centrul de instruire „Inmacom-Didactic”, Î.S. Institutul Național de Cercetări și Proiectări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, Î.S. „Combinatul Republican de Instruire Auto”.

Astfel, pentru anul 2024, urmează a fi supuse monitorizării financiare 87 întreprinderi de stat și 28 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.

I.I. Monitoringul financiar al activității economico-financiare în anul 2024 a întreprinderilor de stat

Analiza activelor. Potrivit datelor bilanțului generalizat, se atestă că la situația din 31.12.2024, *valoarea totală a activelor* întreprinderilor de stat monitorizate constituie 35 230,9 mil. lei și, în perioada de gestiune, s-a majorat cu 475,2 mil. lei. La baza acestei majorări a stat creșterea valorică preponderentă a activelor circulante cu 457,7 mil. lei, iar a activelor imobilizate cu 17,5 mil. lei. Efectuând o analiză detaliată a activelor întreprinderilor de stat, se constată că majorarea acestora a fost generată în special de majorarea semnificativă a stocurilor cu 591,5 mil. lei, a numerarului și documente bănești cu 156,4 mil. lei și a valorii imobilizărilor corporale cu 141,6 mil. lei.

Totodată, în componența activelor întreprinderilor de stat au fost înregistrate și diminuări ale unor grupe de active, din care se evidențiază diminuarea semnificativă a valorii creanțelor curente și altor active circulante cu 284,7 mil. lei, investiții financiare pe termen lung cu 60,0 mil. lei și creanțelor pe termen lung și altor active imobilizate cu 57,8 mil. lei.

În partea ce vizează *structura activelor* întreprinderilor de stat, se atestă că acestea sunt formate în proporție de 82,7% din active imobilizate (sau 29 138,5 mil. lei) și în proporție de 17,3% din active circulante (sau 6092,4 mil. lei). În particular,

în totalul activelor, ponderi semnificative au revenit imobilizărilor corporale - 81,7% (sau 28 780,5 mil. lei), urmate de stocuri -6,5% (2 277,2 mil. lei), numerarului și documente bănești - 5,6% (1 982,5 mil. lei) și creanțelor curente și altor active circulante - 4,6% (1 627,6 mil. lei).

Tabelul 1.1.1

Analiza structurii activelor (patrimoniului) întreprinderilor de stat, în dinamică

Grupe de active	01.01.24		31.12.2024		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Imobilizări necorporale	30,2	0,1	23,9	0,1	-6,3	-
2. Imobilizări corporale	28 638,9	82,4	28 780,5	81,7	+141,6	-0,7
3. Investiții financiare pe termen lung	235,2	0,7	175,2	0,5	-60,0	-0,2
4. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	216,7	0,6	158,9	0,4	-57,8	-0,2
Total active imobilizate	29 121,0	83,8	29 138,5	82,7	+17,5	-1,1
1. Stocuri	1 685,7	4,9	2 277,2	6,5	+591,5	+1,6
2. Creanțe curente și alte active circulante	1 912,3	5,5	1 627,6	4,6	-284,7	-0,9
3. Investiții financiare curente	210,6	0,6	205,1	0,6	-5,5	-
4. Numerar și documente bănești	1 826,1	5,2	1 982,5	5,6	+156,4	+0,4
Total active circulante	5 634,7	16,2	6 092,4	17,3	+457,7	+1,1
Total active	34 755,7	100	35 230,9	100	+475,2	x

Celelalte elemente de activ dețin ponderi minoritare în structura activelor întreprinderilor, de exemplu: cele mai mici ponderi s-au înregistrat la imobilizări necorporale -0,1% (sau 23,9 mil. lei), la creanțele pe termen lung și altor active imobilizate - 0,4 (sau 158,9 mil. lei), la investițiile financiare pe termen lung 0,5% (sau 175,2 mil. lei) și la investiții financiare curente - 0,6% (sau 205,1 mil. lei).

În același timp, se menționează că la finele anului 2024, cele mai semnificative majorări și diminuări ale activelor totale, față de începutul anului 2024, s-au înregistrat la întreprinderile reflectate în următorul tabelul.

Tabelul 1.1.2

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor totale ale întreprinderilor de stat

mil. lei

Nr.	Majorări ale activelor comparativ cu 01.01.2024		Nr.	Diminuări ale activelor comparativ cu 01.01.2024	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	255,7	1.	Î.S. „Moldelectrica”	275,6
2.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	222,2	2.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	155,4
3.	Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului”	88,8	3.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	18,6
4.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA”	41,5	4.	Î.S. „Radiocomunicații”	10,8
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești – Silva”	30,3	5.	Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca”	8,8
6.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	29,8	6.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești”	8,7
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud”	25,0	7.	Î.S. „Servicii Paza”	6,6
8.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	23,7	8.	Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro”	4,7

Nr.	Majorări ale activelor comparativ cu 01.01.2024		Nr.	Diminuări ale activelor comparativ cu 01.01.2024	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
9.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	22,6	9.	Î.S. „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”	4,7
10.	Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”	18,5	10.	Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stînca”	3,6

Este de remarcat că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.545/2024 cu privire la transmiterea și schimbarea categoriei de destinație a unor terenuri în scopul reabilitării și extinderii drumului național R16.1 R16 – frontiera cu România, au fost aprobată decizie de transmitere/schimbarea destinației în gestiunea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a unor terenuri din categoria terenurilor fondului silvic, în categoria terenurilor destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale, aferente drumurilor publice din extravilan.

În contextul celor expuse, se menționează că în anul 2024 întreprinderile de stat înregistrează, *per ansamblu*, o rentabilitate a activelor (rentabilitate economică) de 0,18%), ceea ce înseamnă că întreprinderile de stat în anul 2024 au generat per general profit net de 0,18 bani la fiecare leu active (*raportul dintre profitul până la impozitare/ valoarea medie a activelor*).

Analiza capitalului propriu. Capitalul propriu (patrimoniul net) al întreprinderilor de stat, înregistrat la finele anului 2024, a constituit per total 22716,8 mil. lei, valoarea acestuia majorând-se cu 378,1 mil. lei față de situația de la începutul anului analizat.

Majorarea capitalului propriu a fost condiționată preponderent de majorarea altor elemente de capital propriu în total față de 01.01.2024, din care cele mai semnificative majorări ale capitalului propriu a fost înregistrat în special la Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - cu 221,1 mil. lei, iar la Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - cu 252,8 mil. lei (suma respectivă reprezintă alte rezerve sau valoarea finanțărilor primite de la bugetul de stat și/sau fondul rutier, care au fost utilizate pentru finanțarea reconstrucției/construcției drumurilor aflate în gestiunea întreprinderii).

Tabelul 1.1.3

Analiza structurii și evoluției pasivelor întreprinderilor de stat

Grupe de pasive	01.01.2024		31.12.2024		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Capital social și neînregistrat	5 431,3	15,6	5 772,5	16,4	341,2	0,8
2. Prime de capital	3,3	0,01	3,3	0,01	-	-
3. Rezerve	1 764,6	5,08	1 910,4	5,4	145,8	0,32
4. Profit (pierdere)	142,7	0,41	-237,9	-0,7	-380,6	-1,11
5. Rezerve din reevaluare	1 320,0	3,8	1 369,3	3,89	49,3	0,09
6. Alte elemente de capital propriu	13 676,8	39,4	13 899,2	39,5	222,4	0,1
Total capital propriu	22 338,7	64,3	22 716,8	64,5	378,1	0,2
7. Datorii pe termen lung	8 587,9	24,7	9 552,0	27,1	964,1	2,4
8. Datorii curente	3 716,0	10,7	2 820,3	8,0	-895,7	-2,7
Total datorii	12 303,9	35,4	12 372,3	35,1	68,4	-0,3

Grupe de pasive	01.01.2024		31.12.2024		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	p.p.
9. Provizioane	113,1	0,3	141,8	0,4	28,7	0,1
Total pasive	34 755,7	100,0	35 230,9	100,0	475,2	x

* - includ și datorii al căror termen de achitare nu a parvenit

E de menționat că capitalul social și neînregistrat la sfârșitul perioadei de gestiune s-a majorat față de 01.01.2024 cu 341,2 mil. lei, acesta a influențat pozitiv asupra majorării capitalului propriu.

Totodată, pierderile întreprinderilor de stat a constituit per total 237,9 mil. lei, majorând-se față de 01.01.2024 cu 380,60 mil. lei, contribuind la majorarea capitalului propriu cu aceeași mărime. De asemenea, se menționează că 46 întreprinderi de stat din 87 întreprinderi monitorizate (sau 52,9%) înregistrează pierderi, care în mare parte nu s-au diminuat față de 01.01.2024.

E de remarcat că, la finele anului 2024, conform situațiilor financiare prezentate Biroului Național de Statistică, capitalul social și neînregistrat al întreprinderilor de stat monitorizate a constituit 5772,5 mil. lei.

De asemenea, se evidențiază că, aproximativ 8,4% din valoarea totală a capitalului propriu al întreprinderilor de stat monitorizate sunt reprezentate de rezerve, care includ capitalul de rezervă, rezervele statutare și alte rezerve. La 31.12.2024, valoarea rezervelor a constituit 1910,4 mil. lei, majorând-se cu 145,8 mil. lei.

Cele mai mari rezerve se înregistrează la: Î.S. „Moldelectrica” - 645,0 mil. lei, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 533,3 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA” - 96,0 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - 71,4 mil. lei, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” - 59,8 mil. lei, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - 66,1 mil. lei, Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate Mileștii Mici” - 57,9 mil. lei, Î.S. „Radiocomunicații” - 45,4 mil. lei, Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” - 28,0 mil. lei, Î.S. „Combinatul Poligrafic” - circa 19,7 mil. lei, Zona Antreprenoriatului Liber „Expo-Business-Chișinău” - 16,9 mil. lei, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” - 15,8 mil. lei, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - 13,2 mil. lei, Î.S. „Direcția pentru Exploatarea Imobilului” - 14,6 mil. lei, Î.S. specializată de executare a lucrărilor de explozie „INMEX” - 12,1 mil. lei, Î.S. pentru Silvicultură „Călărași” - 11,7 mil. lei, Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” - 13,4 mil. lei, Î.S. „Direcția Servicii pentru Corpul Diplomatic” - 11,3 mil. lei, Î.S. Silvo-Cinegetică „Strășeni” - 10,9 mil. lei, Î.S. pentru Silvicultură „Orhei” - 10,6 mil. lei și Î.S. „Poșta Moldovei” - 10,6 mil. lei.

Prin urmare, se menționează că capitalul de rezervă poate fi folosit pentru acoperirea pierderilor întreprinderii și/sau la majorarea capitalului ei social. Totodată, pct.18 din Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii” aprobat

prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 118/2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate prevede faptul că rezervele se utilizează în baza deciziei organului de conducere împuternicit al entității. Astfel, se consideră oportună examinarea de către organele de conducere ale întreprinderilor de stat (fondator/consiliu de administrație/administrator) a *posibilităților de utilizare a unei cote din rezervele acumulate pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, și după caz pentru majorarea capitalului social al întreprinderii, prin aprobarea deciziilor corespunzătoare în acest sens.*

Suplimentar, atenționăm că la finele anului 2024, comparativ cu începutul anului, a avut loc o majorare a capitalului propriu la 40 întreprinderi de stat sau la circa 46,0% din numărul întreprinderilor supuse analizei (majorare cauzată în special de înregistrarea majorării rezervelor și/sau altor elemente de capital propriu). Totodată, la 47 întreprinderi de stat sau 54,0% din numărul total al întreprinderilor de stat au fost înregistrate diminuări ale capitalului propriu.

În acest context, se remarcă că *diminuarea capitalului propriu* se atestă la 50,0% din întreprinderi administrate de Ministerul Sănătății, 48,0% din întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva” (la 12 din 25 întreprinderi de stat), la 50,0% din întreprinderi administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor (la 2 din 4 întreprinderi de stat), la 72,5% din întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (la 27 din 51 întreprinderi de stat, inclusiv 3 din domeniul apelor).

Depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu la 31.12.2024 se înregistrează la 22 întreprinderi de stat sau 25,3% din numărul întreprinderilor monitorizate, din care 20 sau 90,9% întreprinderilor de stat care au înregistrat *depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu* atât la 01.01.2024, cât și la 31.12.2024. Din cele 22 întreprinderi de stat (care înregistrează *depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu*), 10 întreprinderi înregistrează o *valoare negativă a capitalului propriu* reieșind din faptul că au fost înregistrate pierderi semnificative.

Totodată, 8 din 10 întreprinderi de stat cu capital propriu negativ înregistrează această situație atât la 01.01.2024 cât și la 31.12.2024. Este de remarcat că, potrivit art.5 alin.(5) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, dacă, la expirarea a 3 ani consecutivi de administrare, valoarea activelor nete (capitalului propriu) ale întreprinderii de stat va fi mai mică decât mărimea capitalului social, fondatorul va adopta una dintre următoarele hotărâri: a) de reducere a capitalului social, respectând prevederile art.4 alin.(1) din legea prenotată; b) de transmitere a unor bunuri sau mijloace bănești în calitate de aport la capitalul social; c) de dizolvare a întreprinderii de stat, dacă activele nete sunt sub limita prevăzută la art.4 alin.(1) din lege.

De asemenea, se menționează că *rentabilitatea capitalului propriu* (financiară) la întreprinderile de stat, în anul 2024, a constituit *per ansamblu* 0,02%) (raportul

dintre profitul net/pierdere netă și valoarea medie a capitalului propriu), ceea ce semnifică faptul că la 1 leu capital propriu, în anul 2024, s-au generat 0,02 bani pierderi nete.

Analiza indicatorilor de rezultat. Potrivit situației de profit și pierdere, se atestă că în anul 2024 întreprinderile de stat au înregistrat un profit brut în mărime de 1 172,6 mil. lei și este cu 228,5 mil. lei mai mic comparativ cu anul 2023, deoarece ritmul majorării costului vânzărilor (cu 151,4 mil. lei) este mai mare față de micșorarea veniturilor din vânzări (cu 77,1 mil. lei).

Tabelul 1.1.4

Analiza indicatorilor de rezultat a întreprinderilor de stat

Nr.	Indicatori	2023, mil. lei	2024, mil. lei	Devierea, +/- mil. lei
1.	Venituri din vânzări	6 007,4	5 930,3	-77,1
2.	Costul vânzărilor	4 606,3	4 757,7	+151,4
3.	Profitul brut	1 401,1	1 172,6	-228,5
4.	Alte venituri din activitatea operațională	554,7	281,9	-272,8
5.	Cheltuieli de distribuie	32,0	35,5	+3,5
6.	Cheltuieli administrative	899,4	899,7	+0,3
7.	Alte cheltuieli din activitatea operațională	467,6	435,3	-32,3
8.	Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	556,7	84,0	-472,7
9.	Rezultatul: profit (pierdere) financiară	136,4	-32,5	-168,9
10.	Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit (pierdere)	5,4	9,9	+4,5
11.	Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	141,8	-22,6	-164,4
12.	Profit (pierdere) până la impozitare	698,6	61,4	-637,2
13.	Cheltuieli privind impozitul pe venit	137,8	66,7	-71,1
14.	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	560,8	-5,3	-566,1

Veniturile din vânzări înregistrate de toate întreprinderile de stat în anul 2024 au constituit 5930,3 mil. lei. În anul de raportare, 35 întreprinderi de stat (sau 40,2%) au înregistrat o micșorare cu 646,4 mil. lei a veniturilor din vânzări.

Este de remarcat că micșorarea veniturilor din vânzări atrage după sine o micșorare a taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, din 87 Întreprinderi de stat supuse analizei, 5 întreprinderi de stat nu înregistrează în anul 2024 venituri din vânzări, din care: Î.S. Revista „Curier Medical” este în proces de reorganizare prin fuzionare cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și la sfârșitul perioadei de raportare nu a fost finalizată procedura de reorganizare, iar 4 întreprinderi nu înregistrează venituri din vânzări nici în anul 2023, nici în anul 2024, (Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”, Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. „Litoral” și Î.S. Antreprenoriatul Liber „Expo-Business Chișinău”).

În partea ce vizează cheltuielile din activitatea operațională suportate de către întreprinderile de stat în anul 2024, se atestă că valoarea acestora a constituit per total 1370,5 mil. lei sau cu 28,5 mil. lei mai puțin comparativ cu perioada anului 2023,

creștere condiționată de micșorarea altor cheltuieli din *activitatea operațională* cu 32,3 mil. lei față de anul 2023.

Majoritatea cheltuielilor este reprezentată de cheltuieli administrative, care au constituit 65,6% (sau 899,7 mil. lei). De asemenea, ponderea altor cheltuielilor din activitatea operațională este de 31,8% (sau 435,3 mil. lei). Cheltuielile de distribuire au înregistrat pondere nesemnificativă în totalul cheltuielilor din activitatea operațională - 2,6% (sau 35,5 mil. lei), astfel cheltuielile de distribuire s-au majorat față de perioada raportată cu 3,5 mil. lei.

Respectiv, în anul 2024, întreprinderile de stat au obținut, per ansamblu, *profit din activitatea operațională* în valoare de 84,0 mil. lei, sau cu 472,7 mil. lei mai puțin față de anul 2023. În particular, se remarcă că 47 *întreprinderi de stat* sau 54,0% din 87 întreprinderi supuse monitorizării, *înregistrează în anul 2024 profit din activitatea operațională* (564,6 mil. lei), 40 *întreprinderi de stat* au generat *pierderi din activitatea operațională* (480,6 mil. lei). Astfel, se atestă că 50,0% (1 întreprindere de stat din 2 întreprinderi) administrate de Ministerul Sănătății înregistrează pierderi din activitatea operațională, urmate de 57,1% (4 întreprinderi de stat din 7 întreprinderi) din domeniul irigației și gospodăririi apelor, 33,3% (8 întreprinderi de stat din 24 întreprinderi) administrate de Agenția „Moldsilva”, 25,0% (sau 1 întreprindere din 4 întreprinderi) administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor. De asemenea, se atenționează că activitatea acestor întreprinderi este nerentabilă din punct de vedere economic.

Totodată, în anul 2024, întreprinderile de stat au generat per total *pierderi din alte activități* în cuantum de 22,6 mil. lei, ceea ce este cu 164,4 mil. lei mai mult față de anul 2023, în timp ce în anul precedent a fost înregistrat profit net în mărime de 141,8 mil. lei.

În rezultatul activității economico-financiare, în ansamblu, întreprinderile de stat au generat pierderi nete al perioadei de gestiune în mărime de 5,3 mil. lei, în timp ce în anul 2023 au fost obținut profit net în mărime de 560,8 mil. lei. Factorul care a stat la baza micșorării rezultatului din activitatea, precum și rezultatului din alte activități, precum și majorarea veniturilor din vânzări.

Este de remarcat faptul că, în comparație cu anul 2023, se atestă micșorarea procentului întreprinderilor de stat ce au activat cu profit (de la 74,7% la 57,5%) și majorând-se ponderea întreprinderilor ce au activat cu pierderi nete (de la 24,1% la 42,5%).

Tabelul 1.1.5

Situația financiară a întreprinderilor de stat

Anul	Numărul entităților economice supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit			Rezultat financiar nul	
		numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %
A	1	2	3=2/1	4	5	6=5/1	7	8	9=8/1
2023	87	21	24,1	181,3	65	74,7	742,1	1	1,1

2024	87	37	42,5	517,0	50	57,5	511,7	-	-
------	----	----	------	-------	----	------	-------	---	---

În perioada de gestiune, din numărul total al întreprinderilor care au înregistrat profit, 12 întreprinderi de stat sau 13,8% au obținut *profit net mai mare de 1 milion lei*.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări (profit net/venituri din vânzări) a întreprinderilor de stat care au înregistrat în anul 2024 profit net (50 întreprinderi) constituie 16,49%, aceasta relatând despre faptul că în perioada analizată, întreprinderile respective au înregistrat, per total, 16,49 bani pierderi nete la 1 leu venituri din vânzări.

Din 50 întreprinderi de stat cu profit net, la 22 întreprinderi se observă o *diminuare* cu circa 74,4 mil. lei a *profitului net* comparativ cu anul 2023.

Concomitent, este de remarcat că din numărul total al întreprinderilor de stat ce au generat pierderi nete (37 întreprinderi), 23 întreprinderi sau 62,2% din numărul total al întreprinderilor cu pierderi au înregistrat *pierderi nete mai mari de 1 milion lei* (întrucât a avut loc depășirea considerabilă a cheltuielilor comparativ cu veniturile înregistrate în anul 2023).

La fel, s-a constatat că 13 întreprinderi de stat, care în anul 2023 au înregistrat profit net în mărime totală de 343,8 mil. lei, în anul 2024 au generat pierderi nete în mărime de 140,9 mil. lei, cele mai mari decalaje fiind reflectate în tabelul 1.1.6.

Tabelul 1.1.6

Întreprinderile de stat cu cel mai mare decalaj între profitul net înregistrat în anul 2023 și pierdere netă aferentă anului 2024

mil. lei

Nr.	Denumirea întreprinderii	Profit net, anul 2023	Pierdere netă, anul 2024	Diferența
1.	Î.S. „Moldelectrica”	272,0	62,2	-334,2
2.	Î.S. „Moldtranselectro”	56,1	38,8	-94,9
3.	Î.S. Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Pașcani	8,3	2,1	-10,4
4.	Î.S. „Radiocomunicații”	0,1	8,9	-9,0
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”	0,2	6,4	-6,6
6.	Î.S. „Servicii Paza”	0,4	5,2	-5,6
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	0,02	4,6	-4,62
8.	Î.S. Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”	2,9	1,4	-4,3
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Soroca”	0,5	3,3	-3,8
10.	Î.S. Silvo-Cinegetică „Cimișlia”	0,5	3,3	-3,8
11.	Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultură „Silva-Centru” Ungheni	0,03	3,6	-3,63
12.	Î.S. Rezervația Naturală „Codrii”	1,7	1,3	-3,0
13.	Î.S. pentru Silvicultură „Bălți”	0,3	2,3	-2,6
14.	Zona Antreprenoriatului Liber „EXPO-BUSINESS-Chișinău”	0,1	1,1	-1,2

Raportul dintre totalul pierderii nete a întreprinderilor de stat, care în anul 2024 au generat pierderi nete și veniturile din vânzări obținute de acestea constituie aproximativ 0,09%, ceea ce semnifică faptul că, întreprinderile respective înregistrează per total în anul de raportare 0,09 bani pierderi nete la 1 leu venituri din vânzări.

Analiza creanțelor și datoriilor. Întreprinderile de stat la finele anului 2024 au înregistrat *creanțe și alte active totale* în valoare de 1786,5 mil. lei, acestea fiind cu 342,5 mil. lei mai mici comparativ cu valoarea înregistrată la începutul anului analizat. La situația din 31.12.2024, majoritatea creanțelor și altor active ale întreprinderilor de stat sunt constituite din creanțe curente și alte active circulante, acestea reprezentând 1627,6 mil. lei (sau 91,1%). Creanțele pe termen lung și alte active imobilizate au înregistrat 158,9 mil. lei (sau 8,9%).

După cum se observă din figura 2.8, micșorarea creanțelor și altor active a întreprinderilor a fost generată atât de micșorarea creanțelor pe termen lung și alte active imobilizate cât și a creanțelor curente și alte active circulante față de începutul anului 2024.

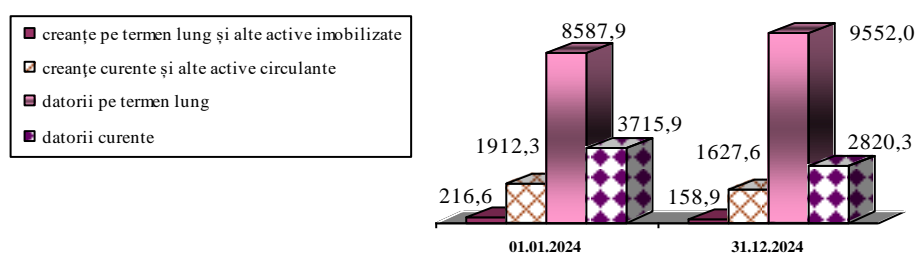

Figura 1.1.1 Evoluția creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) și datoriilor întreprinderilor de stat în perioada anului 2024, mil. lei

În partea ce ține de *datoriile întreprinderilor de stat*, se menționează că la situația din 31.12.2024, valoarea acestora s-a majorat cu 68,4 mil. lei. Astfel, datoriile întreprinderilor de stat, în sumă totală de 12372,3 mil. lei la finele anului 2024, au fost constituite din: datorii pe termen lung în proporție de 77,2% sau 9552,0 mil. lei și din datorii curente – 22,8% sau 2820,3 mil. lei.

În anul 2024, datoriile pe termen lung au înregistrat o majorare valorică în raport cu începutul anului 2024 cu 964,1 mil. lei, iar datoriile pe termen scurt s-au micșorat cu 895,6 mil. lei.

De remarcat, că o parte semnificativă din datorii pe termen lung revine terenurilor întreprinderilor de stat, primite în gestiune economică și care, conform Standardelor Naționale de Contabilitate și Planului general de conturi contabile, se înregistrează la compartimentul „datorii pe termen lung”.

În rezultatul analizei situațiilor financiare, s-a constatat că la situația din 31.12.2024, la 20 întreprinderi de stat sau circa 23,0% din totalul întreprinderilor monitorizate *datoriile curente depășesc activele circulante*, fapt care poate genera dificultăți în activitatea agenților economici, dacă această situație rămâne neschimbată, or în acest caz urmează a fi întreprinse măsuri ținute spre diminuarea datoriilor curente, inclusiv prin reeșalonare, precum și măsuri orientate spre impulsivarea activității întreprinderilor, încheiere de noi contracte, atragere de noi clienți, ceea ce va aduce plus valoare activității întreprinderilor de stat.

Suplimentar, se enunță că cele mai mari majorări și diminuări ale datoriilor (curente și pe termen lung) sunt reflectate în următorul tabel.

Tabelul 1.1.7

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale datoriilor întreprinderilor de stat în anul 2024

mil. lei

Nr.	Majorări a datoriilor comparativ cu 01.01.2024		Nr.	Diminuări a datoriilor comparativ cu 01.01.2024	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	262,9	1.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	398,3
2.	Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului”	111,9	2.	Î.S. „Moldelectrica”	212,0
3.	Î.S. „Moldtranselectro”	38,9	3.	Î.S. „Poșta Moldovei”	59,4
4.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	31,1	4.	Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca”	7,7
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”	26,7	5.	Î.S. „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”	5,2
6.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	24,3	6.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	2,9
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud”	21,5	7.	Î.S. „Nodului Hidroenergetic Costești”	2,5
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Iargara”	18,4	8.	Î.S. „Rusca”	2,5
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”	15,7	9.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	2,3
10.	Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”	15,5	10.	Î.S. „Radiocomunicații”	1,8
11.	Î.S. pentru Silvicultură „Soroca”	14,6	11.	Î.S. „Servicii Paza”	1,8
12.	Î.S. „Silvo-Cinegetică Cimișlia”	14,0	12.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	1,6
13.	Î.S. pentru Silvicultură „Chișinău”	13,5	13.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA”	1,1

În partea ce ține de mărimea *provizioanelor ale întreprinderilor de stat*, se menționează că la situația din 31.12.2024, valoarea acestora s-a majorat în raport cu începutul anului 2024 cu 28,7 mil. lei. Astfel, mărimea *provizioanelor ale întreprinderilor de stat* la finele anului 2024 a constituit 141,7 mil. lei.

În rezultatul analizei provizioanelor, s-a constatat că la situația din 31.12.2024, numai la 21 întreprinderi de stat sau 24,1% din totalul întreprinderilor monitorizate sunt constituite provizioane. Astfel, se menționează că provizioanele au fost prevăzute pentru datoriile entității față de personal privind concediile de odihnă, pensiile, recompensele pentru rezultatele activității anuale și alte plăți rezultate din contractele colective și individuale de muncă, pentru garanții acordate cumpărătorilor/clientilor, pentru acoperirea cheltuielilor de reparație și deservire în cursul perioadei de garanție a bunurilor vândute, pentru returnările și reducerile de preț la bunurile vândute și pentru alte garanții care rezultă din contractele încheiate cu cumpărătorii/clientii, pentru impozite care se formează din diferențele de impozite rezultate din controalele inițiate și nefinisate, impozite pentru care entitatea are deschise procese în instanțele judecătorești, precum și în alte situații care pot genera

datorii aferente impozitelor și taxelor, inclusiv majorări de întârziere (penalități) și amenzi, etc., ceea ce va aduce plus valoare activității întreprinderilor de stat.

I.II. Rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare în anul 2024 a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Analiza activelor. Efectuând monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare – societăți comerciale), s-a constatat că potrivit bilanțului generalizat, *valoarea totală a activelor* societăților comerciale la situația din 31.12.2024 este de 30961,7 mil. lei, care s-a majorat în perioada de gestiune cu 1950,7 mil. lei.

Tabelul 1.2.1

Analiza structurii activelor (patrimoniului) societăților comerciale, în dinamică

Grupe de active	01.01.2024		31.12.2024		Abaterea, (+/-)	
	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	p.p.
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5=3-1</i>	<i>6=4-2</i>
1. Imobilizări necorporale	280,4	1,0	251,1	0,8	-29,3	-0,2
2. Imobilizări corporale	13 591,6	46,8	13 636,7	44,0	+45,1	-2,8
3. Investiții financiare pe termen lung	54,5	0,2	153,8	0,5	+99,3	+0,3
4. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	1 630,7	5,6	1 485,9	4,8	-144,8	-0,8
Total active imobilizate	15 557,2	53,6	15 527,5	50,1	-29,7	-3,5
1. Stocuri	4 961,4	17,1	1 760,3	5,7	-3 01,1	-11,4
2. Creanțe curente și alte active circulante	4 909,1	16,9	10 018,7	32,3	+5 109,6	+12,4
3. Investiții financiare curente	159,5	0,6	202,2	0,7	+42,7	-0,1
4. Numerar și alte documente bănești	3 423,8	11,8	3 453,0	11,2	+29,2	-0,6
Total active circulante	13 453,8	46,4	15 434,2	49,9	+1 980,4	+3,5
Total active	29 011,0	100,0	30 961,7	100,0	+1 950,7	X

Analizând *structura activelor* societăților comerciale, se atestă că majoritatea activelor societăților comerciale este reprezentată de activele imobilizate - 50,1% din quantumul total al activelor societăților comerciale sau 15527,5 mil. lei, urmate de activele circulante – 49,9% sau 15434,2 mil. lei. În particular, activele societăților comerciale sunt constituite în mare parte din imobilizări corporale care dețin 44,0% sau 1336,7mil. lei, creanțe curente și alte active circulante – 32,3% sau 10018,7mil. lei. Totodată, numerarul și alte documente bănești deține 11,2% sau 3453,0 mil. lei, stocurile - 5,7% sau 1760,3 mil. lei, creanțele pe termen lung și alte active imobilizate- 4,8% sau 1485,9 mil. lei.

Majorarea activelor circulante cu 1980,4 mil. lei, sau 3,5 p.p. față de începutul perioadei de gestiune a fost condiționată, în principal, de creșterea creanțelor curente și a altor active circulante cu 5109,6 mil. lei, sau 12,4 p.p., a investițiilor financiare curente cu 42,7 mil. lei și a disponibilităților bănești cu 29,2 mil. lei. Totodată, această evoluție a fost parțial atenuată de diminuarea semnificativă a stocurilor 3201,1mil. lei, cu 11,4 p.p.

Acest fapt, coroborat cu creșterea activelor circulante, sugerează o îmbunătățire a lichidității generale a societăților, dar și o posibilă concentrare pe investiții și activități cu ciclu mai scurt de recuperare a capitalului.

Totodată, reducerea substanțială a stocurilor cu 3201,1 mil. lei indică fie o vânzare accelerată a acestora, fie o politică de optimizare a gestiunii lor.

Celelalte elemente de activ dețin ponderi minoritare în structura activelor societăților comerciale.

De asemenea, se atestă că unele grupe de active imobilizate s-au diminuat comparativ cu începutul anului 2024 și anume:

- imobilizările necorporale cu 29,3 mil. lei;
- creanțe pe termen lung și alte active imobilizate - cu 144,8 mil. lei.

În același timp se atestă o majorare a investițiilor financiare pe termen lung cu 99,3 mil. lei și a imobilizărilor corporale cu 45,1 mil. lei față de începutul anului de gestiune.

De asemenea, se observă că din 28 societăți comerciale monitorizate, 18 societăți comerciale înregistrează majorări ale activelor totale comparativ cu situația din 01.01.2024, iar 10 societăți comerciale înregistrează diminuări ale activelor totale. Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor societăților comerciale sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 1.2.2
Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor societăților comerciale
mil. lei

Nr.	Majorări ale activelor comparativ cu 01.01.2024		Nr.	Diminuări ale activelor comparativ cu 01.01.2024	
	Denumirea entității	Valoarea majorării		Denumirea entității	Valoarea diminuării
1.	S.A. „EnergoCom”	+2089,6	1.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	-362,1
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	+119,1	2.	S.A. „CET-Nord”	132,3
3.	S.A. „Termoelectrica”	+102,8	3.	S.R.L. „Arena Națională	-38,3
4.	S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord	+45,5	4.	S.A. „Drumuri Cahul”	-3,9
5.	S.A. „Barza Albă”	+38,3	5.	S.A. „Drumuri Soroca”	-2,9
6.	S.A. „Moldtelecom”	+36,7	6.	S.A. „Drumuri Căușeni”	-2,5
7.	S.A. Combinatul de vinuri „Cricova”	+25,3	7.	S.A. „Drumuri Edineț”	-2,2
8.	S.A. Combinatul de Panificație din Chișinău „Franzeluța	+20,0	8.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	-2,2

În contextul celor expuse, se menționează că în anul 2024 societățile comerciale înregistrează, *per ansamblu*, o rentabilitate a activelor (rentabilitate economică) de 4,1%, ceea ce semnifică faptul că la 1 leu active s-au obținut de către societățile comerciale 4,1 bani profit până la impozitare (*raportul dintre profitul până la impozitare/ valoarea medie a activelor*).

Analiza capitalului propriu. Capitalul propriu (patrimoniul net) al societăților comerciale la situația din 31.12.2024 constituie per total 18093,2 mil. lei, valoarea acestuia micșorând-se cu 398,4 mil. lei față de începutul perioadei analizate,

micșorarea fiind determinată în principal de diminuarea capitalului social și neînregistrat și rezervele din reevaluare.

Tabelul 1.2.3

Analiza structurii și evoluției pasivelor societăților comerciale, în dinamică

Grupe de pasive	01.01.2024		31.12.2024		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Capital social și neînregistrat	10784,8	37,17	9547,8	30,8	-1237,0	-6,37
2. Prime de capital	8,5	0,03	8,5	0,03	-	-
3. Rezerve	2008,1	6,9	2267,8	7,3	+259,7	+0,4
4. Profit (pierdere)	4160,7	14,3	4757,9	15,37	+597,2	+1,07
5. Rezerve din reevaluare	1383,4	4,8	1357,1	4,4	-26,3	-0,4
6. Alte elemente de capital propriu	146,1	0,5	154,1	0,5	+8,0	-
Total capital propriu	18491,6	63,7	18093,2	58,4	-398,4	-5,3
7. Datorii pe termen lung	3908,4	13,5	3751,4	12,1	-157,0	-1,4
8. Datorii curente	6482,3	22,3	9001,4	29,1	+2519,1	+6,8
Total datorii	10390,7	35,8	12752,8	41,2	+2362,1	+5,4
9. Provizioane	128,7	0,5	115,7	0,4	-13,0	-0,1
Total pasive	29011,0	100	30961,7	100	+1950,7	x

* - includ și datorii al căror termen de achitare nu a parvenit

De altfel, 9 societăți comerciale sau 32,1% din totalul societăților comerciale monitorizate, au înregistrat o *micșorare a capitalului propriu* față de anul precedent în sumă de 841,1 mil. lei. Cele mai considerabile diminuări ale capitalului propriu, la 9 societăți comerciale au fost cauzate preponderent de înregistrarea pierderii nete a perioadei de gestiune și a capitalului social și neînregistrat.

E de menționat că la finele anului 2024, conform situațiilor financiare prezentate Biroului Național de Statistică capitalul social și neînregistrat al societăților comerciale a constituit 9547,8 mil. lei, care s-a diminuat cu 1237,0 mil. lei, comparativ cu începutul anului 2024, iar mărimea rezervelor din reevaluare a constituit 1357,1 mil. lei micșorându-se cu 26,3 mil. lei, fapt ce a influențat negativ asupra micșorării capitalului propriu.

Prin urmare, se constată că, micșorarea capitalului social și neînregistrat per total societăți comerciale a fost condiționat în special de micșorarea capitalului social și neînregistrat în anul 2024 la S.A. „EnergoCom” cu 1302,5 mil. lei. Suplimentar la cele expuse, se menționează că aproximativ 20,0% din valoarea capitalului propriu al societăților comerciale monitorizate sunt reprezentate de rezerve și rezerve din reevaluare. În același timp, la S.R.L. „Arena Națională” s-a înregistrat o majorare a capitalului social și neînregistrat în valoare de 65,5 mil. lei, ceea ce a atenuat parțial diminuarea totală pe sistem.

La fel, se evidențiază că cele mai mari rezerve la situația din 31.12.2024 se înregistrează la S.A. „RED Nord” - 404,4 mil. lei, S.A. „Metalferos” - 374,1 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - 275,9 mil. lei, S.A. „Termoelectrica” - 256,3 mil. lei, S.A. „Franzeluța” - 210,7 mil. lei, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”

– 174,4 mil. lei, S.A. „Barza Albă” - 170,6 mil. lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” – 135,3 mil. lei și S.A. „EnergoCom” - 130,5 mil. lei, etc.

Conform art.44 din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, capitalul de rezervă poate fi folosit pentru acoperirea pierderilor societății și/sau la majorarea capitalului ei social. Totodată, pct.18 din Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii” aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 118/2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate prevede faptul că rezervele se utilizează în baza deciziei organului de conducere împuternicit al entității. Prin urmare, se consideră oportună examinarea de către organele de conducere ale societăților comerciale (adunarea generală a acționarilor/consiliu/organul executiv) *a posibilităților de utilizare a unei cote din rezervele acumulate pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, și după caz pentru majorarea capitalului social, prin aprobarea deciziilor corespunzătoare în acest sens.*

Concomitent, se atestă că 19 societăți comerciale sau 67,9% din totalul societăților comerciale monitorizate, au înregistrat *o majorare a capitalului propriu față de anul precedent* în sumă de 442,7 mil. lei (din cauza înregistrării în special a profitului net al perioadei de gestiune, majorării capitalului social, majorării rezervelor și/sau altor elemente de capital propriu.

Totodată, la sfârșitul anului 2024, din numărul total al societăților comerciale, 3 societăți comerciale (S.A. „Drumuri Ialoveni”, S.A. „Drumuri Cahul” și S.R.L. „Arena Națională”) la situația din 31.12.2024 au înregistrat un capital propriu mai mic decât capitalul social și neînregistrat. În contextul dat, se remarcă ca:

- potrivit art.37 al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, valoarea activelor nete ale societății pe acțiuni nu poate fi mai mică decât mărimea capitalului ei social. Dacă, la expirarea a 3 ani financiari consecutivi, *cu excepția primului an financiar*, valoarea activelor nete ale societății, potrivit bilanțului anual al societății, va fi mai mică decât mărimea capitalului social, orice acționar al societății este în drept să ceară adunării generale anuale a acționarilor adoptarea uneia din *următoarele hotărâri*: cu privire la reducerea capitalului social; cu privire la majorarea valorii activelor nete prin efectuarea de către acționarii societății a unor aporturi suplimentare în modul prevăzut de statutul societății; cu privire la dizolvarea societății; cu privire la transformarea societății în altă formă juridică de organizare;

- potrivit art.35 al Legii nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, societatea este obligată să-și reducă capitalul social dacă la expirarea celui de-al doilea an și a fiecărui an financiar următor, valoarea activelor nete ale societății este mai mică decât capitalul social și asociații nu acoperă pierderile survenite. În cazul menționat, adunarea generală a asociaților este obligată să decidă reducerea capitalului social până la mărimea capitalului social efectiv vărsat sau până la valoarea activelor nete determinată în conformitate cu prevederile legale. În cazul în care, în urma reducerii valorii activelor nete, aceasta va fi sub cuantumul minim al

capitalului social stabilit de legislație, asociații sunt obligați să lichideze societatea, dacă nu vor acoperi pierderile.

Reieșind din cele expuse, se menționează că *rentabilitatea capitalului propriu (rentabilitatea financiară)* înregistrată de către societățile comerciale în anul 2024 (*raportul dintre profitul net/valoarea medie a capitalului propriu*) a constituit per ansamblu 6,0%, ceea ce semnifică faptul că la 1 leu capital propriu, în anul 2024, s-au obținut de către societățile comerciale 6,0 bani profit net.

Analiza indicatorilor de rezultat. *Potrivit situației de profit și pierdere*, se atestă că în anul 2024 societățile comerciale au înregistrat per total un profit brut în mărime de 1894,3 mil. lei și este cu 863,8 mil. lei, mai mare comparativ cu anul 2023. Profitul brut a înregistrat o creștere datorită faptului că ritmul scăderii veniturilor din vânzări cu 1951,1 mil. lei sau 4,9% a fost mai mic comparativ cu ritmul scăderii costurilor din vânzări cu 2814,9 mil. lei sau 7,2%, ceea ce a permis îmbunătățirea marjei brute și creșterea profitabilității, în pofida diminuării cifrei de afaceri.

Tabelul 1.2.4

Analiza indicatorilor de rezultat a societăților comerciale

Nr.	Indicatori	2023, mil. lei	2024, mil. lei	Devierea,+/- mil. lei
1.	Venituri din vânzări	39 949,8	37 998,7	-1 951,1
2.	Costul vânzărilor	38 919,3	36 104,4	-2 814,9
3.	Profit brut	1 030,5	1 894,3	+863,8
4.	Alte venituri din activitatea operațională	430,8	750,8	+320,0
5.	Cheltuieli de distribuie	499,2	592,3	+93,1
6.	Cheltuieli administrative	517,5	609,0	+91,5
7.	Alte cheltuieli din activitatea operațională	263,1	305,3	+42,2
8.	Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	181,5	1 138,5	+957,0
9.	Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	348,4	85,3	-263,1
10.	Profit (pierdere) până la impozitare	529,9	1223,8	+693,9
11.	Cheltuieli privind impozitul pe venit	50,3	126,1	+75,8
12.	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	479,6	1 097,7	+618,1

Din numărul total al societăților comerciale monitorizate, 15 societăți au înregistrat o majorare a veniturilor din vânzări în mărime de 2305,0 mil. lei, iar 13 societăți comerciale au înregistrat în anul 2024 o micșorare a veniturilor din vânzări în sumă de 4256,1 mil. lei.

Cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări s-au înregistrat la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - cu 1934,6 mil. lei, S.A. „Metalferos” - cu 135,0 mil. lei, S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” - cu 120,1 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” - cu 27,7 mil. lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - cu 23,7 mil. lei, S.R.L. „Arena Națională” - cu 15,7 mil. lei, și S.A. „Barza Alba” - cu 14,1 mil. lei.

De altfel, *cele mai mari diminuări ale veniturilor din vânzări* în raport cu anul 2023, se înregistrează la S.A. „EnergoCom” - cu 2319,1 mil. lei, la S.A. „Termoelectrica” - cu 1178,5 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - cu

409,5 mil. lei, S.A. „CET- Nord” - cu 269,1 mil. lei, S.A. „Drumuri Soroca” - cu 26,7 mil. lei, S.A. „Drumuri Căușeni” - cu 18,9 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni” - cu 16,5 mil. lei și S.A. Combinatul de Panificație din Chișinău „Franzeluța” - 13,1 mil. lei.

Este de remarcat că, micșorarea veniturilor din vânzări atrage după sine diminuarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat și prezintă un *risc fiscal pentru bugetul public național*.

Concomitent, în perioada anului 2024 societățile comerciale au înregistrat cheltuieli din activitatea operațională în valoare de 1506,6 mil. lei, acestea fiind cu 226,8 mil. lei mai mari în raport cu perioada anului 2023. Din totalul cheltuielilor din activitatea operațională ale societăților comerciale 40,4% - cheltuielilor administrative (609,0 mil. lei), 39,3% le revin cheltuielilor de distribuire (592,3 mil. lei), și 20,3% - altor cheltuieli din activitatea operațională (305,3 mil. lei). Societățile comerciale monitorizate pe parcursul anului 2024 au înregistrat majorări ale cheltuielilor din activitatea operațională, în comparație cu perioada anului precedent.

De asemenea, se remarcă faptul că în anul 2024 societățile comerciale au înregistrat per ansamblu un ***profit din activitatea operațională*** în mărime de 1138,5 mil. lei sau cu 957,0 mil. lei mai mult față de anul 2023.

În particular, se menționează că din numărul total al societăților comerciale monitorizate, 7 societăți au înregistrat ***pierderi din activitatea operațională în mărime de 400,5 mil. lei*** (întrucât cheltuielile din activitatea operațională depășesc veniturile din activitatea operațională). Astfel, la 31.12.2024 pierderi din activitatea operațională au fost înregistrate de către S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - 324,0 mil. lei, S.R.L. „Arena Națională” - 38,8 mil. lei, S.A. „Metalferos” - 25,6 mil. lei, S.A. „SanFarm-Prim” - 6,5 mil. lei, S.A. „Drumuri Cimișlia” - 2,4 mil. lei, S.A. „Drumuri Cahul” - 2,0 mil. lei și S.A. „Moldova-Film” - 1,3 mil. lei.

La fel, în anul 2024 societățile comerciale au înregistrat per total ***profit din alte activități*** în mărime de 85,3 mil. lei, acesta diminuându-se cu 263,1 mil. lei față de anul 2023, care a constituit 348,4 mil. lei.

Respectiv, profitul perioadei de gestiune până la impozitare constituie 1223,9 mil. lei sau cu 693,9 mil. lei mai mult față de profitul net până la impozitare obținut per total de societăți în anul 2023. Prin urmare, având în vedere cheltuielile privind impozitul pe venit, în rezultatul activității economico-financiare, în ansamblu, ***societățile comerciale au obținut profit net al perioadei de gestiune*** în mărime de 1097,7 mil. lei sau cu 618,1 mil. lei mai mult față de anul precedent.

Analizând datele tabelului de mai jos, se atestă că ***mărimea totală a pierderilor nete*** înregistrate de societățile comerciale cu pierderi, s-au majorat de la 259,7 mil. lei în 2023, la 366,3 mil. lei în anul 2024. În același timp, ***profitul net total*** obținut de societățile comerciale s-a majorat de la 739,3 mil. lei în 2023, la 1464,0 mil. lei în anul 2024.

Situația financiară a societăților comerciale în anii 2023 – 2024

Anul	Numărul entităților economice supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit		
		numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei
A	1	2	$3=2/1*100$	4	5	$6=5/1*100$	7
2023	28	7	25,0	259,7	21	75,0	739,3
2024	28	7	25,0	366,3	21	75,0	1464,0

Din 21 societăți comerciale ce au obținut profit net în anul 2024, 13 societăți sau 61,9 % înregistrează *profit net mai mare de 1 milion lei*.

Deopotrivă, din 7 societăți comerciale ce au generat pierderi nete, 6 societăți comerciale sau 85,7% au generat *pierderi nete mai mari de 1 milion lei*.

Totodată, menționăm că în anul 2024 nici o societate comercială nu a înregistrat rezultat financiar nul.

Rentabilitatea vânzărilor (profit brut/venituri din vânzări) a societăților comerciale în anul 2024 a constituit per total 4,99%, ceea ce semnifică faptul că societățile comerciale au obținut în anul de gestiune 4,99 bani profit net la 1 leu venituri din vânzări.

De asemenea, se constată că, 4 societăți comerciale care în anul 2023, au înregistrat profit net în mărime de 255,3 mil. lei, în anul 2024 au generat pierderi nete în mărime de 302,9 mil. lei (cauzată inclusiv de diminuarea veniturilor din vânzări și prin urmare a profitului brut, generarea pierderilor din activitatea operațională și pierderilor din alte activități), fapt ce semnalează o înrăutățire a activității economico-financiare la entități. Cele mai mari decalaje sunt reflectate în tabelul.

Societățile comerciale cu pierdere netă în anul 2024 și profit net înregistrat în anul 2023

mil. lei

Nr.	Denumirea societății	Profit net, anul 2023	Pierdere netă, anul 2024	Diferența
1.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	249,7	292,5	-542,2
2.	S.A. „SanFarm-Prim”	5,3	6,6	-11,8
3.	S.A. „Moldova Film”	0,3	0,9	-1,2
4.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	0,03	2,9	-2,93

În același timp, se constată că, S.A. „EnergoCom” care în anul 2023 a generat pierdere netă în mărime de 147,6 mil. lei, în anul 2024 a obținut profit net în mărime de 793,2 mil. lei, la fel și S.A. „Termoelectrica” în anul 2023 a generat pierdere netă în mărime de 43,0 mil. lei, în anul 2024 a obținut profit net în mărime de 3,2 mil. lei. De asemenea, S.A. „Moldcinema” în anul 2023 a generat pierdere netă în mărime de 0,1 mil. lei, în anul 2024 a obținut profit net în mărime de 0,1 mil. lei și S.A. „Drumuri Ialoveni” în anul 2023 a generat pierdere netă în mărime de 2,5 mil. lei, în anul 2024 a obținut profit net în mărime de 0,2 mil. lei.

Analiza creanțelor și datoriilor. La finele anului 2024, valoarea totală a creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) ale societăților comerciale constituie 11504,6 mil. lei acestea majorându-se cu 4964,8 mil. lei față de începutul anului 2024. Creanțele curente și alte active circulante constituie 87,1% sau 10018,7 mil. lei, majorându-se cu 5109,6 mil. lei în raport cu începutul anului 2024.

Creanțele pe termen lung și alte active imobilizate, constituie 12,9% din totalul creanțelor și altor active sau 1485,9 mil. lei, care s-au micșorat cu 144,8 mil. lei mai mult față de valoarea înregistrată la începutul anului 2024.

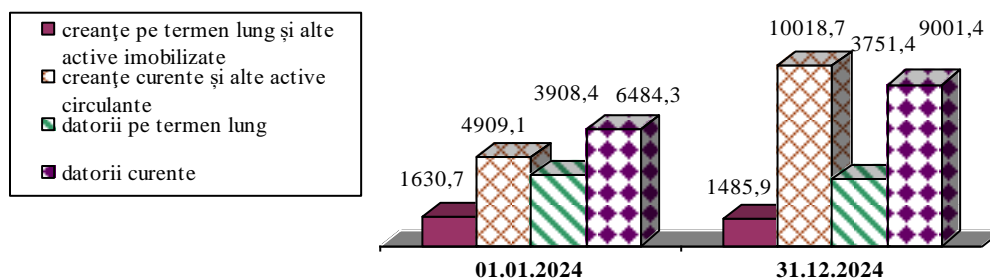

Figura 1.2.1. Evoluția creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) și datoriilor ale societăților comerciale în perioada anului 2024, mil. lei

De asemenea, se atestă că pe parcursul anului 2024, datoriile societăților comerciale s-au majorat per total cu 2362,2 mil. lei și constituie 12752,8 mil. lei, preponderent din cauza majorării datoriilor curente.

Ponderea datoriilor pe termen lung în totalul datoriilor societăților este de 29,4% (sau 3751,4 mil. lei). Datoriile pe termen lung s-au diminuat în perioada de gestiune cu 157,0 mil. lei, iar datoriile curente s-a majorat, per ansamblu cu 2519,1 mil. lei față de începutul anului 2024 și la data raportării constituie 9001,4 mil. lei sau 70,6% din totalul datoriilor societăților comerciale.

Cele mai considerabile majorări/diminuări ale datoriilor totale ale societăților comerciale comparativ cu 01.01.2024 sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 1.2.7.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale datoriilor societăților comerciale în anul 2024

mil. lei

Nr.	Majorări a datoriilor comparativ cu 01.01.2024		Nr.	Diminuări a datoriilor comparativ cu 01.01.2024	
	Denumirea entității	Valoarea majorării		Denumirea entității	Valoarea diminuării
1.	S.A. „Energocom”	2598,9	1.	S.A. „CET Nord”	179,9
2.	S.A. „Termoelectrica”	118,9	2.	S.A. „Moldtelecom”	79,6
3.	S.A. „Barza Albă”	27,6	3.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	70,0
4.	S.A. „Metalferos”	23,3	4.	S.R.L. „Arena Națională”	66,3
5.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	17,8	5.	S.A. „RED-Nord”	34,2
6.	S.A. „SanFarm-Prim”	8,6	6.	S.A. „Franzeluța”	9,7
7.	S.A. „Drumuri Criuleni”	5,6	7.	S.A. „Drumuri Edineț”	4,2
8.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	4,9	8.	S.A. „Drumuri Căușeni”	2,3

În rezultatul analizei situațiilor financiare, la trei societăți comerciale sau 10,7% din totalul societăților monitorizate s-a constatat că la situația din 31.12.2024 *datoriile curente depășesc activele circulante* (S.A. „CET-Nord”, S.A. „Drumuri Cimișlia”, S.R.L. „Arena Națională”), fapt care poate genera dificultăți în activitatea agenților economici, dacă această situație rămâne neschimbată, or în acest caz urmează a fi întreprinse măsuri ținute spre diminuarea datoriilor curente, inclusiv prin reeșalonare, precum și măsuri orientate spre impulsivarea activității societăților, încheiere de noi contracte, atragere de noi clienți, ceea ce va aduce plus valoare activității societăților comerciale.

I.III. Rezultatele monitoringului financiar al activității întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare

Conform informației incluse în Registrul Patrimoniului Public ținut de Agenția Proprietății Publice, din Lista totală a întreprinderilor de stat, 49 întreprinderi de stat se află în procedură de insolabilitate/lichidare. Din numărul total al întreprinderilor de stat care se află în procedură de insolabilitate/lichidare, doar 16 întreprinderi de stat au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare, în modul stabilit.

Corespunzător, din Lista totală a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, 13 societăți comerciale cu cota statului mai mare de 50% se află în procedură de insolabilitate/ lichidare. Din numărul total al societăților comerciale în procedură de insolabilitate/ lichidare, doar 6 societăți au prezentat situațiile financiare Biroului Național de Statistică, în modul stabilit.

Prin urmare, în tabelul 6.1, a fost prezentată o sistematizare a principalilor indicatori economici înregistrați de către entitățile economice aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, care au prezentat situațiile financiare în modul stabilit.

Tabelul 1.3.1

Indicatorii economici generalizați aferenți activității întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare

mil. lei

Total	Întreprinderi de stat 16)			Societăți comerciale (6)			TOTAL
	01.01.2024	31.12.2024	abaterea	01.01.2024	31.12.2024	abaterea	la 31.12.2024
1	2	3	4=3-2	5	6	7=6-5	8=3+6
Active	686,1	707,2	+21,1	272,5	264,9	-7,6	972,1
Capital propriu	262,8	265,9	+3,1	141,0	140,9	-0,1	406,8
Capital social și neînregistrat	253,4	253,4	-	243,8	243,8	-	497,2
Creanțe și alte active (imobilizate și circulante)	356,7	370,9	+14,2	35,8	38,2	+2,4	409,1
Datorii (pe termen lung, curente)	423,2	441,3	+18,1	131,4	124,0	-7,4	565,3
Venituri din vânzări	71,7	78,1	+6,4	28,7	31,1	+2,4	109,2
Costul vânzărilor	62,8	56,7	-6,1	11,0	10,5	-0,5	67,2
Cheltuieli din activitatea operațională, alte decât costul vânzărilor	27,7	32,3	+4,6	35,4	35,3	-0,1	67,7

Total	Întreprinderi de stat 16)			Societăți comerciale (6)			TOTAL
	01.01.2024	31.12.2024	abaterea	01.01.2024	31.12.2024	abaterea	la 31.12.2024
1	2	3	4=3-2	5	6	7=6-5	8=3+6
Profit net (pierderi nete), din care:	-14,5	-9,4	-5,1	-7,3	-0,9	-6,4	-10,3
<i>Cu profit</i>	2	4	+2	2	2	-	6
<i>Cu pierderi</i>	14	12	-2	4	4	-	16

Astfel, se menționează că, potrivit situațiilor financiare ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale aflate în procedură de insolvență/ lichidare:

1. *cele mai mari active*, la situația din 31.12.2024, sunt înregistrate de Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” 296,5 mil. lei, S.A. „Aroma” - 92,1 mil. lei, S.A. „RAUT” - 86,3 mil. lei, Î.S. „Moldaeroservice” - 76,1 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ștefan-Vodă” - 71,9 mil. lei, Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni” - 48,1 mil. lei, Î.S. „Gările și Stațiile Auto” - 46,3 mil. lei, S.A. „Vinuri Ialoveni” - 46,0 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Cahul” - 35,2 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” - 30,0 mil. lei, S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapar” - 17,5 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Bălți” - 16,6 mil. lei, S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” - 15,2 mil. lei, Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaer” - 15,1 mil. lei, Î.S. „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare” - 13,2 mil. lei și Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale” - 12,4 mil. lei;

2. din 16 întreprinderi analizate 6 întreprinderi (sau 37,5%) au înregistrat atât la 01.01.2024 cât și la 31.12.2024 *capital propriu (active nete) negativ*, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru”, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală Stăuceni”, Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale”, Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier”, Î.S. „Combinatul de Produse Alimentare din Bălți” și Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid”, de asemenea cel mai mare capital propriu negativ fiind înregistrat de Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier” - 25,7 mil. lei;

Totodată, din 6 societăți comerciale, o societate (sau 16,7%) a înregistrat atât la 01.01.2024 cât și la 31.12.2024 *capital propriu (patrimoniul net) negativ* fiind înregistrat de S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” de 13,4 mil. lei;

3. *cele mai mari creanțe pe termen lung și alte active imobilizate* sunt înregistrate de Î.S. „Gările și Stațiile Auto” în mărime de 32,8 mil. lei, iar la societăți comerciale acestea sunt nesemnificative;

4. *cele mai mari creanțe curente și alte active circulante*, la situația din 31.12.2024, sunt înregistrate de Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” - 277,9 mil. lei, Î.S. „Gările și Stațiile Auto” - 46,3 mil. lei, Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale” - 12,0 mil. lei, S.A. „Aroma” - 8,4 mil. lei, S.A. „Livsercom” - 7,9 mil. lei, S.A. „Combinatul de produse cerealiere „Chișinău” - 7,3 mil. lei, S.A. „Vinuri Ialoveni” - 6,7 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” - 6,1

mil. lei, Î.S. Stațiunea didactică experimentală „Chetrosu” - 4,9 mil. lei, S.A. „Raut” - 5,4 mil. lei,

5. *majoritatea datoriilor* la situația din 31.12.2024, sunt formate din datorii curente - 516,4 mil. lei, din care: datorii curente întreprinderilor de stat - 394,8 mil. lei, iar societăților comerciale - 121,6 mil. lei. Cele mai mari datorii curente sunt înregistrate de: Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” - 184,2 mil. lei, , Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni” - 35,5 mil. lei, Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier” - 34,5 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” - 18,4 mil. lei, Î.S. „Combinatul de Produse Alimentare din Bălți” - 17,7 mil. lei, Î.S. „Moldaeroservice” -14,2 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru” - 13,4 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” - 13,1 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Bălți” - 11,2 mil. lei.

La societățile comerciale, cele mai mari datorii curente sunt înregistrate de S.A. „Vinuri Ialoveni” - 39,3 mil. lei, S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” - 28,6 mil. lei, S.A. „Aroma” - 27,1 mil. lei, S.A „RAUT” - 13,5 mil. lei, S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapar” - 7,0 mil. lei și S.A. „Livservcom” - 7,3 mil. lei;

6. în anul 2024, din 16 întreprinderi de stat și 6 societăți comerciale, 6 întreprinderi de stat și corespunzător o societate comercială *nu înregistrează venituri din vânzări*;

7. *cele mai mari venituri din vânzări* în anul 2024 sunt înregistrate de Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” - 54,5 mil. lei, S.A. „Aroma” - 19,9 mil. lei, Î.S. „Stațiunea didactică experimentală „Chetrosu” - 17,3 mil. lei, S.A. „Vinuri Ialoveni” - 6,9 mil. lei, Î.S. „Moldaeroservice” - 2,0 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” - 1,4 mil. lei și Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Codrul” - 1,1 mil. lei.

8. din 16 întreprinderi analizate 12 întreprinderi de stat (sau 75,0%) au înregistrat pierderi din activitatea operațională. La fel se atestă că, din 6 societăți comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare analizate 4 societăți (sau 66,7%) în anul 2024 înregistrează pierderi din activitatea operațională;

9. în anul 2024, din 16 întreprinderi de stat, 12 întreprinderi de stat au generat pierderi nete și 4 întreprinderi de stat au obținut profit net. Totodată, se atestă că 2 întreprinderi de stat care în anul 2023 au generat pierderi nete, în anul 2024 au înregistrat profit net.

În același timp, 4 societăți comerciale au generat în anul 2024 pierderi nete, iar 2 societăți comerciale au obținut profit net.

10. *cele mai mari pierderi nete* sunt înregistrate de Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” - 2,5 mil. lei, Î.S. „Moldaeroservice” - 2,0 mil. lei, Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” - 1,3 mil. lei, Î.S. Stațiunea

Tehnologică pentru Irigare Cahul - 1,2 mil. lei, S.A. „RAUT” - 1,8 mil. lei, S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaaparat”- 3,5 mil. lei și Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ștefan Vodă”- 1,0 mil. lei.

De altfel, *cele mai mari profituri nete* sunt înregistrate de S.A. „Aroma” - 4,5

Concomitent, se menționează că, potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, generalizată în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, întreprinderile de stat și societățile comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat în total, la situația din 31.12.2024, un sold al împrumuturilor în volum de 13,0 mil. lei, care în total reprezintă stocul de arierate - suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate.

Tabelul 1.3.2

Informația privind soldul împrumuturilor interne, la situația din 31.12.2024, ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare

Nr.	Debitorul	Sold la 31.12.2023, mil. lei	Sold la 31.12.2024, mil. lei	Abaterea, +/-	Stoc de arierate, mil. lei
1.	S.A. „Vinuri-Ialoveni”	10,0	10,0	-	10,0
2.	Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier”	7,3	8,0	-0,7	8,0
3.	Î.S. Stațiunea Didactico-Experimentală „Codru”	1,8	1,8	-	1,8
	Total	19,1	19,8	-0,7	19,8

În contextul celor expuse, se evidențiază că neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe, precum și cele acordate sub garanția statului creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscuri fiscale (financiare) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

Suplimentar, se menționează că conform datelor Serviciului Fiscal de Stat, în anul 2024, entitățile cu capital integral sau majoritar de stat aflate *în procedură de insolabilitate/lichidare* au efectuat *achitări la bugetul public național* în cuantum total de 35,6 mil. lei, din care: achitări efectuate de întreprinderile de stat - 7,7 mil. lei și achitări efectuate de către societățile comerciale - 27,9 mil. lei.

Tabelul 1.3.3

Sinteza achitărilor și datoriilor entităților cu capital integral sau majoritar de stat aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, față de bugetul public național

mil.lei

Tipul entității	ACHITĂRI, la 31.12.2024					DATORII, la 31.12.2024				
	bugetul de stat	bugetul unităților administrativ-teritoriale	bugetul asigurărilor sociale de stat	fondul de asigurare obligatorie de asistență medicală	Total	bugetul de stat	bugetul unităților administrativ-teritoriale	bugetul asigurărilor sociale de stat	fondul de asigurare obligatorie de asistență medicală	Total
Întreprinderi de stat	0,6	1,3	4,3	1,5	7,7	84,0	17,0	11,5	4,7	117,2

Societăți comerciale	17,9	2,3	5,7	2,0	27,9	-	0,1	2,5	-	2,6
TOTAL	18,5	3,6	10,0	3,5	35,6	84,0	17,1	14,0	4,7	119,8

În același timp, se atestă că, la situația din 31.12.2024, întreprinderile de stat și societățile comerciale prenotate aveau înregistrate *datorii privind impozitele și taxele* față de bugetul public național în mărime totală de 119,8 mil. lei, inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat - 117,2 mil. lei și datorii ale societăților comerciale - 2,6 mil. lei (tabelul 6.3). Cele mai mari datorii s-au înregistrat la: Î.S. interraională de stat „Acva-Nord” - 86,8 mil. lei, Î.S. „Combinatul de produse alimentare din Bălți” - 8,8 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Codru” - 7,0 mil. lei, S.A. „Stadionul Republican” - 2,4 mil. lei, Î.S. „Moldaerosevice” - 3,5 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Bălți” - 1,8 mil. lei și Î.S. „Mina de piatră Mileștii Mici” - 1,7 mil. lei.

II. Sinteza rezultatelor monitoringului financiare al activității economico-financiare pentru semestrul I 2025 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

La situația din 30.06.2025, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare - Agenția Proprietății Publice), sunt incluse 161 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 5516,6 mil. lei și 64 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 13877,6 mil. lei, din care proprietatea statului – 11258,2 mil. lei sau 81,1%. Din numărul total al societăților comerciale, 50 societăți dețin capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 11979,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 10737,3 mil. lei sau 89,6%.

Din 64 societăți comerciale cu capital de stat la:

- 20 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%;
- 19 entități economice - de la 75,0% până la 99,9%;
- 11 entități economice - de la 50,0% până la 74,9%;
- 7 entități economice - de la 25,0% până la 49,9%;
- 1 entități economice - de la 10,0% până la 24,9%;
- 6 entități economice - până la 9,9 la sută.

Tabelul 2.1

Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public, la 30.06.2025

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil.lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil.lei)		Unități	Capital social (mil.lei)	
				Total	inclusiv cota (partea socială a)		Total	inclusiv cota (partea socială a)

					statului			statului
Total conform Registrului patrimoniului public	161	5516,6	64	13877,6	11258,2	50	11979,7	10737,3
<i>din care:</i>								
- pe teritoriul Ucrainei	3	14	-	-	-	-	-	-
- în procedura lichidării sau insolvenței	43	310,0	18	426,7	306,9	13	390,2	296,6
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „Agenția Servicii Publice”	26	26,1	13	32,4	5,2	7	4,1	3,0
Incluse în Lista monitorizată de MF în semestrul I, 2025, din care:	89	5166,5	-	-	-	30	11585,4	10473,7
- nu au prezentat rapoartele statistice la BNS	6	5,5	-	-	-	2	61,4	5,7
Total supuse monitoringului financiar în semestrul I, 2025	83	5161,0	-	-	-	28	11524,0	10468,0

Reieșind din datele tabelului 1.1, se evidențiază că la situația din 30 iunie 2025, lista întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 89 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 5166,5 mil. lei și 30 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora constituie 11585,4 mil. lei, din care proprietatea statului – 10473,7 mil. lei sau 90,4%.

În contextul celor expuse, pentru semestrul I al anului 2025, au fost supuse monitorizării financiare 83 întreprinderi de stat și 28 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică pentru trimestrul I și trimestrul II al anului 2025.

La studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din întreprinderile de stat nu au fost supuse monitorizării financiare pentru rezultatele semestrului I al anului 2025. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări, a costurilor și cheltuielilor și a profitului (pierderilor) va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a entităților, ce nu include, la totalul generalizat al indicatorilor, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat, care în perioada similară a anului 2024, nu au prezentat Biroului Național de Statistică raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității” (Î.S. „Centrul de Instruire în Domeniul Relațiilor de Muncă” și Î.S. „Casa de comerț DIP”).

Mărimea veniturilor, dinamica veniturilor din vânzări

Conform datelor cumulative ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** au înregistrat în semestrul I al anului 2025 venituri totale în cuantum de 3445,6 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 3309,6 mil. lei;
- alte venituri din activitatea operațională – 136,0 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de întreprinderile de stat este cu 586,5 mil. lei mai mare față de semestrul I al anului

2024. Majorarea respectivă a fost generată în mare parte de majorarea, cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări la 27 întreprinderi de stat.

În particular, din numărul total al întreprinderilor de stat, conform bazei comparabile, la 48 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au majorat cu 726,7 mil. lei, iar la 28 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 140,2 mil. lei. Cele mai considerabile majorări fiind reflectate în tabelul 2.1.

În același timp e de menționat că, din numărul total de întreprinderi care au înregistrat venituri din vânzări, 5 întreprinderi de stat (Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ungheni”, Î.S. „Bacul Molovata” și Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”) nu au înregistrat venituri din vânzări în semestrul I al anilor 2024-2025.

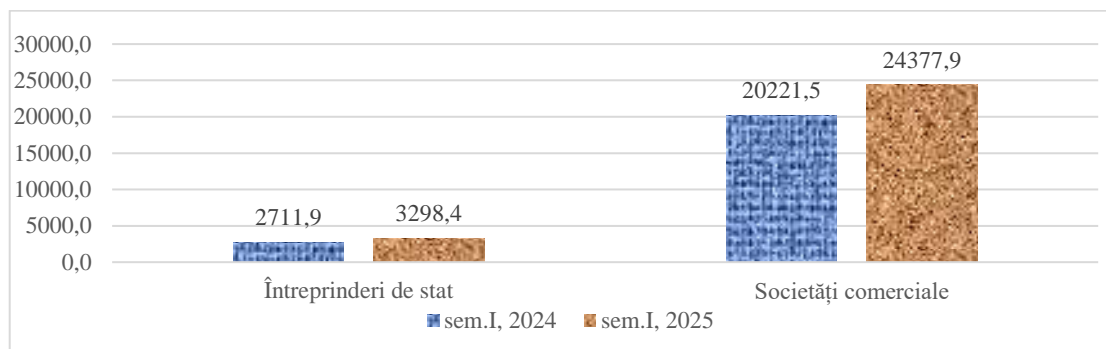

Figura 2.1. Evoluția în dinamică a veniturilor din vânzări, a întreprinderilor de stat și societăților comerciale în semestrul I, 2024-2025, conform bazei comparabile, mil. lei

De asemenea, se remarcă că în semestrul I al anului 2025 **societățile comerciale** au înregistrat venituri totale în sumă de 24378,4 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 24377,9 mil. lei;
- alte venituri din activitatea operațională – 0,5 mil. lei.

Potrivit datelor raportului statistic, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de societățile comerciale s-a majorat cu 4156,4 mil. lei față de semestrul I, 2024. Majorarea respectivă s-a datorat creșterii veniturilor din vânzări în total la 14 societăți comerciale în mărime de 4506,4 mil. lei. Totodată, majorarea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a fost înregistrată la 12 societăți comerciale. Cele mai considerabile majorări ale veniturilor din vânzări au fost înregistrate de S.A. „Energocom” și S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, etc, care sunt reflectate în tabelul 2.2.

Tabelul 2.2

Întreprinderile de stat și societățile comerciale cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări, în perioada semestrului I al anului 2025 (mil. lei)

Nr.	Denumirea agentului economic	Majorarea față de semestrul I, 2024
1.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	265,9
2.	Î.S. „Moldelectrica”	252,6
3.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”	61,3
4.	Î.S. specializată de executarea lucrărilor de explozie „INMEX”	43,7
5.	Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului”	10,5
6.	Î.S. Expediția Hidro-Geologică din Moldova „EHGEOM”	10,1
7.	Î.S. Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	6,2
8.	Î.S. „Radiocomunicații”	6,0

Nr.	Denumirea agentului economic	Majorarea față de semestrul I, 2024
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Soroca”	5,7
10.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	5,6
11.	Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”	4,6
12.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	4,6
13.	Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești”	4,5
1.	S.A. „Energocom”	2319,3
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	1081,7
3.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	811,0
4.	S.A. „Metalferos”	187,8
5.	S.A. „RED-Nord”	68,8
6.	S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”	10,1
7.	S.A. Uzina de tractoare „TRACOM”	8,8
8.	S.R.L. „Arena Națională”	5,9
9.	S.A. „Barza Albă”	5,5
10.	S.A. „Drumuri Strășeni”	3,7
11.	S.A. „Franzeluța”	2,0
12.	S.A. „Moldexpo”	1,4

Din numărul total al societăților comerciale, la 14 societăți comerciale veniturile din vânzări s-au diminuat cu 350,0 mil. lei în semestrul I al anului 2025 față de semestrul I al anului 2024, și anume: la S.A. „Termoelectrica”- 244,6 mil. lei, S.A. „CET-Nord”- 51,0 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni”- 10,3 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” - 9,4 mil. lei, S.A. „SANFARM-PRIM” - 5,2 mil. lei, S.A. „Drumuri Rîșcani”- 4,9 mil. lei, S.A. „Drumuri Ialoveni”- 4,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Cahul” - 4,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Edineț”- 4,4 mil. lei, S.A. „Drumuri Orhei” – 4,2 mil. lei, S.A. „Drumuri Căușeni” - 2,9 mil. lei, S.A. „Drumuri Cimișlia”- 2,5 mil. lei, S.A. „Drumuri Soroca” - 1,2 mil. lei și la S.A. „Cartuș” - 0,1 mil. lei.

Micșorarea veniturilor din vânzări, la entități, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, din 48 întreprinderi de stat care au înregistrat majorările veniturilor din vânzări, la 28 entități în semestrul I, 2025 *majorarea veniturilor din vânzări fiind mai mare de 1 milion lei* comparativ cu semestrul I, 2024, din care: Î.S. „Moldelectrica” (cu 252,6 mil. lei), Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău (cu 265,9 mil. lei), Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” (cu 61,3 mil. lei), Î.S. „Poșta Moldovei” (cu 15,0 mil. lei), Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” (cu 9,9 mil. lei), Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” (cu 8,5 mil. lei), Î.S. „pentru Silvicultură „Silva-Sud” (cu 6,9 mil. lei), Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici” (cu 6,4 mil. lei), Î.S. „Radiocomunicații” (cu 6,3 mil. lei), Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară” (cu 3,6 mil. lei), Î.S. Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința” (cu 3,3 mil. lei), Î.S. „Servicii Pază” (cu 3,1 mil. lei) și Î.S. „Russca” (cu 2,8 mil. lei).

În tabelul 2.2, a fost reflectată dinamica celor mai mari venituri din vânzări obținute în semestrul I al anilor 2020-2025, de către entitățile comerciale.

**Analiza dinamicii celor mai mari venituri din vânzări la întreprinderi de stat și societăți comerciale,
în semestrul I, anii 2020-2025 (mil. lei)**

Nr. d/o	Denumirea întreprinderii	Semestrul I, 2020	Semestrul I, 2021	Semestrul I, 2022	Semestrul I, 2023	Semestrul I, 2024	Semestrul I, 2025
1.	Î.S. „Moldelectrica”	287,6	313,6	315,9	623,9	592,4	845,0
2.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău	0,1	0,1	0,2	196,8	386,5	652,4
3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	344,7	220,3	551,3	543,7	352,7	265,9
4.	Î.S. „Poșta Moldovei”	194,2	209,0	218,0	261,1	276,1	277,2
5.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	157,6	178,3	254,8	332,3	216,7	198,3
6.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”	38,0	50,1	41,5	76,4	107,8	169,2
7.	Î.S. „Servicii Pază”	72,9	72,3	75,7	101,4	104,5	113,3
8.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	7,5	26,2	23,6	29,6	39,5	40,2
9.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	12,4	34,3	18,6	45,8	37,2	40,6
10.	Î.S. „Radiocomunicații”	28,5	30,2	21,4	25,1	31,3	37,3
1.	S.A. „EnergoCom”	2109,1	1307,3	2226,3	10329,5	8125,1	10444,4
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	203,7	1385,3	3109,2	3876,3	4994,8	6076,5
3.	S.A. „Termoelectrica”	1327,4	1544,9	2832,1	3522,5	3022,5	2777,8
4.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	979,6	967,0	1148,0	1688,5	1315,6	2126,6
5.	S.A. „Moldtelecom”	794,1	813,9	802,5	817,5	847,5	838,1
6.	S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”	337,0	371,7	363,9	402,9	472,0	540,8
7.	S.A. „CET-Nord”	190,7	224,0	327,0	653,1	454,3	403,3
8.	S.A. „Franzeleuța”	277,7	281,9	320,4	368,9	360,1	362,1
9.	S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”	64,7	86,8	106,8	100,6	118,3	128,4
10.	S.A. „Metalferos”	479,5	1340,5	182,0	52,3	109,6	297,3

Structura veniturilor din vânzări

În structura veniturilor din vânzări înregistrate de către *întreprinderile de stat* supuse analizei în semestrul I, 2025 conform bazei comparabile, ponderea majoritară (66,2% sau 2184,8 mil. lei) a revenit veniturilor obținute din prestarea serviciilor, executarea lucrărilor, alte venituri din vânzări (figura 2.2), care includ *venituri încasate din serviciile prestate populației – 183,7 mil. lei și venituri obținute din serviciile prestate întreprinderilor – 2001,1 mil. lei.*

Totodată, veniturile întreprinderilor încasate din vânzarea produselor finite dețin ponderea de 18,0% sau 592,6 mil. lei, iar veniturile din contracte de leasing operațional și financiar (arenda și locațiune) au constituit 1,5% sau 47,9 mil. lei. De asemenea, din vânzarea mărfurilor s-au încasat venituri în mărime de 473,1 mil. lei (sau 14,3%), fiind constituite din venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul (162,7 mil. lei) și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata (310,4 mil. lei).

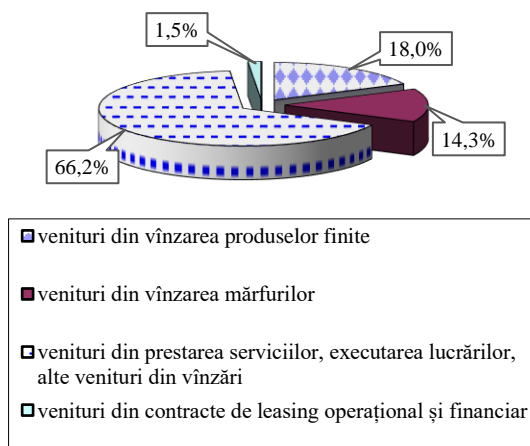

Figura 2.2. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în sem. I, 2025

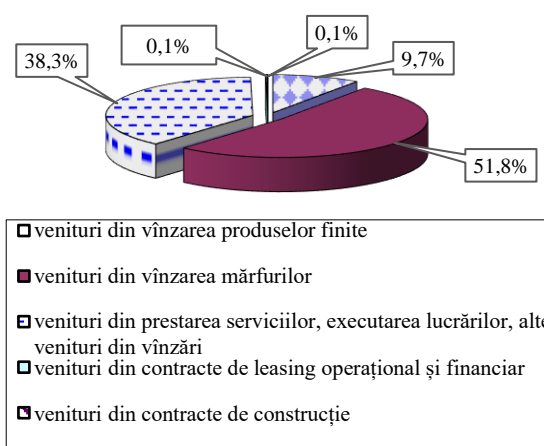

Figura 2.3. Structura veniturilor din vânzări ale societăților comerciale, în sem. I, 2025

În conformitate cu datele din figura 2.3, se menționează că ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări în semestrul I, 2025 ale **societăților comerciale** este deținută de veniturile din vânzarea mărfurilor – 51,8% (sau 12619,2 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din vânzarea mărfurilor 10461,8 mil. lei - reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu ridicata, iar 2157,4 mil. lei reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu amănuntul.

Veniturile societăților comerciale din prestarea serviciilor dețin 38,3% (sau 9337,9 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor 8060,7 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate populației, iar 1277,2 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate întreprinderilor.

Potrivit datelor prezentate în tabelul 2.3, se constată că, în *structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor*, în semestrul I, 2025, predomină veniturile din serviciile prestate populației – 86,3%, urmată de ponderea veniturilor prestate întreprinderilor – 13,7%.

Veniturile societăților comerciale din vânzarea produselor finite dețin 9,7% din total venituri din vânzări (sau 2359,6 mil. lei), veniturile societăților comerciale din contractele de construcții alcătuiesc circa 25,9 mil. lei sau 0,1% din totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din contractele de leasing operațional și financiar (arendă, locațiune) 35,4 mil. lei sau 0,1 la sută.

La 22 întreprinderi de stat (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Centrul de Medicină al Aviației Civile a RM”, Î.S. Combinatul de vinuri de calitate „Mileștii Mici”) valoarea contabilă a mărfurilor vândute, în perioada de raportare a fost înregistrată în mărime de 257,3 mil. lei, iar la 10 societăți comerciale (S.A. „Franzețuța”, S.A. „Sanfarm-Prim”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Cartuș”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Barza Albă”, S.A. „Drumuri Criuleni”) valoarea contabilă a mărfurilor vândute a constituit 11932,1 mil. lei.

Mărimea, dinamica și structura costurilor și cheltuielilor

Analiza costurilor și cheltuielilor este importantă, în contextul în care, aceasta reflectă modul în care sunt utilizate resursele materiale, umane, financiare de care dispune entitatea, precum și impactul alocării acestora asupra performanțelor ei.

Prin urmare, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în semestrul I, 2025 în sumă de 2808,7 mil. lei. *Potrivit bazei comparabile*, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de întreprinderi este cu 35,1 mil. lei mai mare comparativ cu semestrul I, 2024.

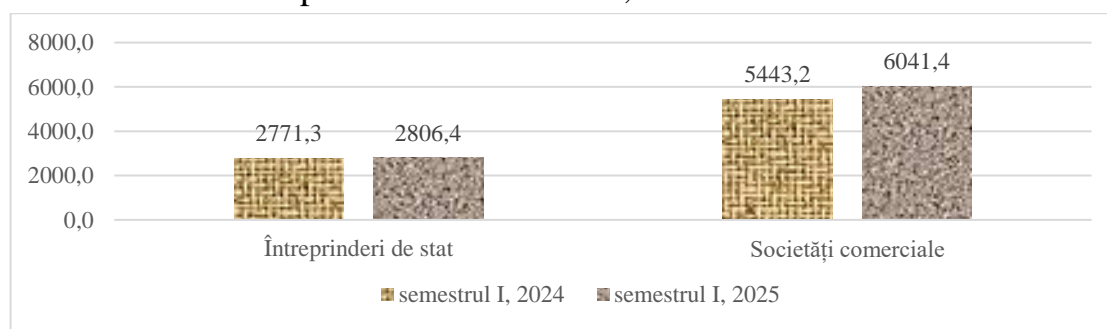

Figura 2.4. Evoluția în dinamică a costurilor și cheltuielilor operaționale întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în semestrul I, 2024-2025, conform bazei comparabile, mil. lei

De asemenea, se constată că, **societățile comerciale** supuse monitoringului financiar aveau înregistrate costuri și cheltuieli operaționale desfășurate în semestrul I al anului 2025 în sumă de 6041,4 mil. lei. Mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de **societățile comerciale** s-a majorat cu 598,2 mil. lei față de semestrul I al anului 2024.

Astfel, în structura costurilor și cheltuielilor operaționale **întreprinderilor de stat** înregistrate în semestrul I, 2025, ponderea majoritară (58,9% - 1652,8 mil. lei) a revenit cheltuielilor cu personalul, acestea incluzînd și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (figura 2.5).

O altă pondere semnificativă (20,2% - 565,6 mil. lei) a revenit costurilor și cheltuielilor materiale, din care cheltuielile privind materiile prime, materialele, semifabricatele cumpărate și piesele de schimb au înregistrat 190,5 mil. lei, iar costurile și cheltuielile aferente combustibilului – 77,1 mil. lei.

Totodată, amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 9,3% (262,8 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale întreprinderilor de stat, iar ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale în total costuri și cheltuieli reprezintă 5,6% (157,2 mil. lei). Din valoarea cheltuielilor menționate, costurile și cheltuielile aferente leasingului operațional și financiar (arendei și locațiunii) constituie 5,9 mil. lei, iar costurile îndatorării constituie 0,3 mil. lei.

Concomitent, în perioada analizată, întreprinderile de stat au suportat costuri și cheltuieli aferente serviciilor (lucrărilor) prestate (executate) de terți în cadrul

activității operaționale în mărime de 168,0 mil. lei (6,0% din total costuri și cheltuieli), din care: 8,4 mil. lei reprezintă costuri și cheltuieli pentru serviciile de transport, 8,5 mil. lei pentru cele de comunicații și 0,4 mil. lei pentru prelucrarea materiei prime proprii.

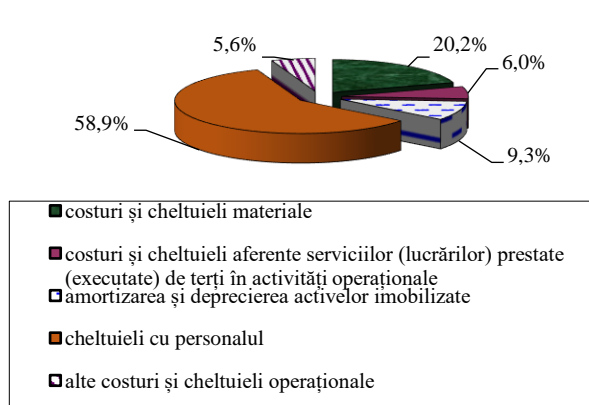

Figura 2.5. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, în sem. I, 2025

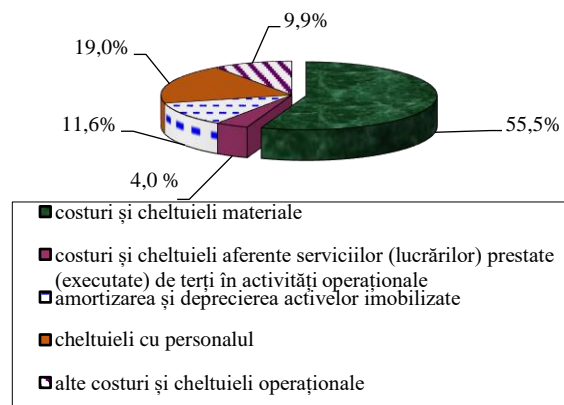

Figura 2.6. Structura costurilor și cheltuielilor societăților comerciale, în sem. I, 2025

În structura costurilor și cheltuielilor **societăților comerciale** aferente semestrului I al anului curent 55,5% (sau 3355,4 mil. lei) revin consumurilor și cheltuielilor materiale (figura 2.6). Din valoarea totală a acestora, pentru procurarea materiilor prime, materialelor, semifabricatelor cumpărate și pieselor de schimb utilizate s-au cheltuit 2704,0 mil. lei, iar pentru combustibil 355,3 mil. lei.

O pondere semnificativă 19,0% (sau 1146,8 mil. lei) a revenit remunerării muncii inclusiv contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 11,6% (sau 697,3 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale societăților comerciale, iar serviciile prestate de terți au generat costuri și cheltuieli în proporție de 4,0% (sau 243,7 mil. lei). Din volumul cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, pentru serviciile de transport s-au cheltuit 68,1 mil. lei, pentru serviciile de comunicații 14,9 mil. lei, iar pentru servicii de prelucrarea materiei proprii - 0,6 mil. lei.

Ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale înregistrate de societățile comerciale a constituit 9,9% din total costuri și cheltuieli (sau 598,2 mil. lei, din care costurile și cheltuielile privind leasingul operațional (arendă/locățiune) au constituit 23,7 mil. lei, iar costurile îndatorării (dobânzile calculate atribuite la cheltuieli) - 18,0 mil. lei).

Mărimea, dinamica profitului (pierderilor)

În semestrul I, 2025, **întreprinderile de stat** au obținut, per total profit până la impozitare în mărime de circa 174,6 mil. lei. *Potrivit bazei comparabile*, întreprinderile de stat au obținut, în semestrul I, 2025 per total profit până la

impozitare în mărime de 175,2 mil. lei, pe cînd în semestrul I, 2024 au fost generate pierderi în mărime de 43,4 mil. lei.

Tabelul 2.4

**Întreprinderile de stat cu cele mai mari profituri și
cele mai mari pierderi înregistrate în semestrul I al anului 2025 (mil. lei)**

Nr	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2024, mil. lei	Semestrul I, 2025, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	116,9	290,4	+173,5
2.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”	2,1	29,9	+27,8
3.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	14,7	19,2	+4,5
4.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	19,5	17,1	-2,4
5.	Î.S. „Poșta Moldovei”	41,6	15,4	-26,2
6.	Î.S. „Fabrica de Sticlă Chișinău”	-5,9	11,4	+17,3
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”	10,0	9,4	-0,6
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud”	-0,8	6,7	+7,5
9.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	2,3	5,7	+3,4
10.	Î.S. „Servicii Pază”	-2,6	5,6	+8,2
11.	Î.S. pentru Silvicultură „Soroca”	1,2	4,9	+3,7
12.	Î.S. pentru Silvicultură „Iargara”	-0,2	4,2	+4,4
13.	Î.S. pentru Silvicultură „Bălți”	-1,60	4,1	+5,7
	Pierderi:			
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	-156,1	-152,4	+3,7
2.	Î.S. „Moldelectrica”	-65,0	-54,4	+10,6
3.	Î.S. „Editura Universul”	+1,3	-28,4	-29,7
4.	Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”	+1,4	-7,4	-8,8
5.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	-13,5	-5,5	+8,0
6.	Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”	-0,7	-4,9	-4,2
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești”	-4,3	-3,0	+1,3
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Comrat”	+0,3	-2,4	-2,7
9.	Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stîncă”	-2,4	-1,8	+0,6
10.	Î.S. „Rusca”	+0,1	-1,4	-1,5
11.	Î.S. Sanatoriul-Preventoriu de bază „Constructorul”	0,2	-1,4	-1,6
12.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	-2,2	-1,4	+0,8
13.	Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”	-3,3	-0,6	+2,7

Cel mai considerabil profit a fost obținut de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” și Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”. **Cele mai mari pierderi** au înregistrat Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Editura Universul”, Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”, Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești”.

Societățile comerciale, în semestrul I al anului 2025 au obținut per total profit net în mărime de 1147,1 mil. lei sau cu 130,6 mil. lei mai mult față de semestrul I, 2024.

**Societățile comerciale cu cele mai mari profituri și
cele mai mari pierderi obținute în semestrul I al anului 2025 (mil. lei)**

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2024, mil. lei	Semestrul I, 2025, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	S.A. „Energocom”	330,1	394,8	+64,7
2.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	-167,9	311,9	+479,7
3.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	132,8	149,3	+16,4
4.	S.A. „Termoelectrica”	396,3	128,3	+268,0
5.	S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”	89,7	96,8	+7,2
6.	S.A. „Moldtelecom”	138,1	95,9	-42,2
7.	S.A. „Franzele”	26,2	8,9	-17,3
8.	S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”	5,7	6,6	+0,9
9.	S.A. „Barza Albă”	5,4	5,9	+0,5
10.	S.A. „CET-Nord”	93,5	4,1	-89,3
	Pierderi:			
1.	S.R.L. „Arena Națională”	-18,6	-27,1	-8,5
2.	S.A. „Metalferos”	-7,0	-19,5	-12,5
3.	S.A. „SANFARM-PRIM”	-0,9	-4,1	-3,1
4.	S.A. „Drumuri Soroca”	-4,8	-4,0	+0,8
5.	S.A. „Drumuri Criuleni”	-3,7	-2,8	+0,9
6.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	-1,4	-3,0	-1,6
7.	S.A. „Drumuri Edineț”	+1,7	-0,8	-2,5
8.	S.A. „Drumuri Cahul”	-1,9	-1,7	-0,2
9.	S.A. „Cartuș”	-0,4	-0,4	-

Cel mai mare profit obținut în perioada respectivă se înregistrează la S.A. „Energocom”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, S.A. „Moldtelecom”.

Cele mai considerabile pierderi au fost generate de S.R.L. „Arena Națională”, S.A. „Metalferos”, S.A. „SANFARM-PRIM”, S.A. „Drumuri Soroca”, S.A. „Drumuri Cimișlia”.

Mărimea, dinamica și structura stocurilor

Luând în considerare că, una din dovezile politicii comerciale eficiente reprezintă situația stocurilor existente în cadrul entității, se consideră oportună efectuarea unei analize privind structura și dinamica acestora.

Prin urmare, se constată că *la situația din 30.06.2025, conform bazei comparabile, întreprinderile de stat* dețineau stocuri în mărime de 1565,7 mil. lei, care s-au majorat cu 273,7 mil. lei față de începutul anului 2025. Stocurile de mărfuri au fost înregistrate în valoarea de 308,6 mil. lei, iar produsele în valoare de 256,8 mil. lei. De asemenea, se remarcă că la situația din 30.06.2025 a fost înregistrată majorarea produselor cu 17,4 mil. lei și a producției în curs de execuție cu 23,5 mil. lei.

De altfel, *situația în contabilitatea societăților comerciale care au înregistrat stocuri la 30 iunie 2025, în sumă de 1247,6 mil. lei*, fiind cu circa 509,3 mil. lei mai mici față de începutul anului 2025.

La finele perioadei analizate, stocurile de produse au fost înregistrate în valoare

de 288,9 mil. lei, iar a mărfurilor în valoarea de 94,4 mil. lei. Totodată, la situația din 30.06.2025 a fost înregistrată majorarea stocurilor a produselor cu 23,5 mil. lei față de începutul perioadei de gestiune, iar stocurile mărfurilor au fost reduse cu 538,2 mil. lei. În același timp, produsele în curs de execuție au fost înregistrate în mărime de 294,2 mil. lei, care s-au majorat față de începutul anului 2025 cu 14,9 mil. lei.

III. Informația privind datoria întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizată în condițiile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat

În conformitate cu alineatul (5), art. 12 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor generalizează și monitorizează datele cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Prin urmare, se menționează că la situația din 30.06.2025 potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, întreprinderile de stat și societățile comerciale monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat un sold al împrumuturilor în volum de 1 132,0 mil. lei, din care suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate de către întreprinderile de stat în mărime de – 62,1 mil. lei, iar de către societățile comerciale – 1069,9 mil. lei. Datoriile sunt prezentate în următorul tabel:

Tabelul 3

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2024, mil.lei	Sold la 30.06.2025, mil.lei	Abaterea, +/- mil.lei	Stoc de arierate la 30.06.2025, mil.lei
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	17,0	61,2	+44,2	41,0
2.	Î.S. „Russca”	1,0	0,9	-0,1	-
3.	Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală Criuleni”	0,1	-	-0,1	-
4.	S.A. „Moldtelecom”	480,8	547,2	+66,4	-
5.	S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova”	152,4	158,0	+5,6	-
6.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	4,9	1,6	-3,3	-
7.	S.A. „Cartuș”	3,6	2,5	-1,1	-
8.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	0,9	0,3	-0,6	-
9.	S.A. „Barza Albă”	12,9	41,1	+28,2	-
10.	S.A. „SANFARM-PRIM”	2,0	3,5	+1,5	-
11.	S.A. „Drumuri Criuleni”	3,0	0,2	-2,8	-
12.	S.A. „Drumuri Rîșcani”	1,9	0,9	-1,0	-
13.	S.A. „Drumuri Orhei”	1,4	5,0	+3,6	-
14.	S.R.L. „Arena Națională”	-	307,4	+307,4	-
15.	S.A. „CET-Nord”	-	0,8	+0,8	-
16.	S.A. „Drumuri Cahul”	-	1,4	+1,4	-
TOTAL:		681,9	1132,0	450,1	41,0

După cum se observă din datele tabelului de mai sus, cele mai mari împrumuturi interne s-au înregistrat la S.A. „Moldtelecom” - 547,2 mil. lei, S.R.L. „Arena Națională” - 307,4 mil. lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - 158,0 mil. lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 61,2 mil. lei și la S.A. „Barza Albă” - 41,1 mil. lei.

Adițional, la situația din 30.06.2025 se atestă:

1. datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe față de Ministerul Finanțelor:

- Î.S. „Moldtraselectro”, în mărime de 37,2 mil. lei și 1,6 mil. dolari SUA, care reprezintă solduri cu termen expirat;

- Î.S. „Moldelectrica”, în mărime de 38,5 mil. EURO;

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, în mărime de 49,43 mil. EURO;

- S.A. „Termoelectrica”, în mărime de 34,1 mil. EURO;

- S.A. „CET-Nord”, în mărime de 6,8 mil. EURO.

TOTAL general: 2604,6 mil. lei împrumuturi recreditate, din care circa 37,2 mil. lei, 1,6 mil. dolari SUA reprezintă solduri cu termen expirat.

2. datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului Î.S. „Moldtraselectro”, în mărime de 14,5 mil. lei (0,863 mil. dolari SUA), ce reprezintă sold cu termen expirat.

Este de remarcat că, neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

IV. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu sistemul bugetar

Datorii privind impozitele și taxele

Potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și restanțele admise), se constată că la situația din 30.06.2025, *întreprinderile de stat și societățile comerciale aveau înregistrate datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național în mărime de 286,9 mii lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat – 285,8 mii lei și ale societăților comerciale - 1,1 mii lei.*

Din suma datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile aferente plăților de bază au constituit 219,0 mii lei, datoriile aferente penalităților – 65,9 mii lei, iar datoriile privind amenzile - 0,9 mii lei (tabelul 4.1).

Tabelul 4.1

Sinteza datoriilor întreprinderilor de stat față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2025

(mii

lei)

<i>Verigile sistemului bugetar:</i>	<i>Inclusiv:</i>			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	Amenzi	
Bugetul de stat	26,9	11,6	0,9	39,4
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	36,6	4,3	-	40,9
Bugetul asigurărilor sociale de stat	106,5	35,0	-	141,5
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	49,0	15,0	-	64,0
TOTAL	219,0	65,9	0,9	285,8

Cele mai mari datorii la situația din 30.06.2025, din suma totală a datoriilor *întreprinderilor de stat*, se înregistrează la:

- întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (245,8 mii lei, în special Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” și Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, etc);

- întreprinderile administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor (19,2 mii lei, în special Î.S. „Brănești”);

- întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva” (12,8 mii lei, în special Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”, Î.S. pentru Silvicultură „Cimișlia”, Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud”, Î.S. pentru Silvicultură „Telenești”).

În partea ce ține de *societățile comerciale*, se menționează că din valoarea totală a datoriilor, plăți de bază au fost înregistrate în mărime de 0,7 mii lei, iar penalitățile - 0,4 mii lei (tabelul 4.2). Din totalul datoriilor societăților comerciale, cele mai mari datorii au fost înregistrate de către S.A. „Drumuri Cimișlia” - 0,2 mii lei, S.A. „Drumuri Criuleni” și S.A. „Hotelul Chișinău” a câte 0,4 mii lei.

Tabelul 4.2

**Sinteza datoriilor societăților comerciale față
de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2025, (mii lei)**

<i>Verigile sistemului bugetar:</i>	<i>Inclusiv:</i>		Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	
Bugetul de stat	0,7	-	0,7
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	-	-	-
Bugetul asigurărilor sociale de stat	-	0,4	0,4
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	-	-	-
TOTAL	0,7	0,4	1,1

Achitări de impozite și taxe

Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și achitate), *în semestrul I al anului 2025, s-au înregistrat achitări de impozite și taxe în bugetul public național în cuantum total de 2508,8 mii lei*, acestea cuprinzând achitări efectuate de întreprinderile de stat în mărime de 781,6 mii lei și de către societățile comerciale 1727,2 mii lei.

Achitățile efectuate de întreprinderile de stat au fost distribuite după cum urmează:

- bugetul de stat – 291,0 mii lei (37,2%);
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 77,4 mii lei (9,9%);
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 304,8 mii lei (39,0%);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 108,4 mii lei (13,9%).

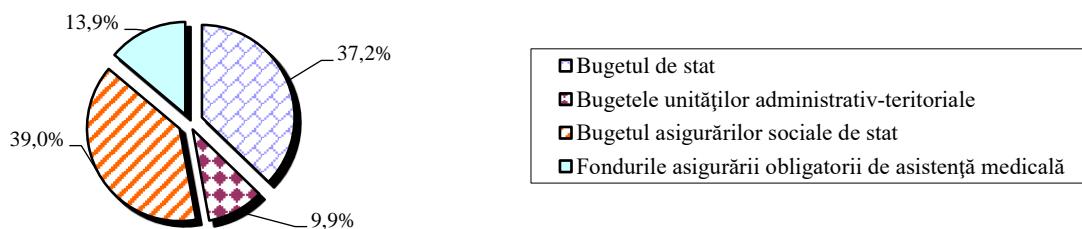

Figura 3.1. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, în semestrul I al anului 2025

Cu privire la achitățile *societăților comerciale* în bugetul public național, se menționează că acestea în bugetul de stat au fost achitate în mărime de 1310,7 mii lei (75,9%); bugetele unităților administrativ-teritoriale – 68,0 mii lei (3,9%); bugetul asigurărilor sociale de stat – 254,4 mii lei (14,8%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 94,0 mii lei (5,4%).

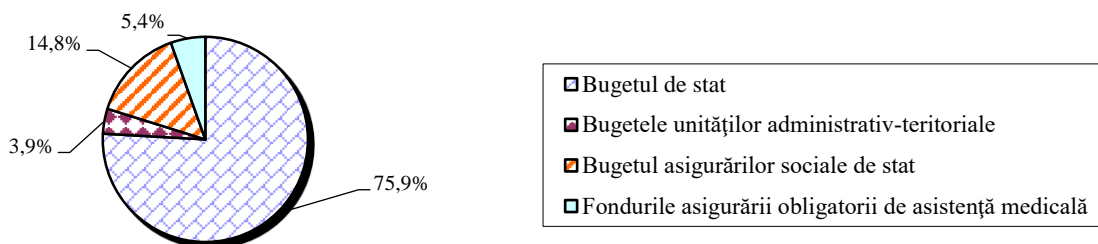

Figura 3.2. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile comerciale, în semestrul I al anului 2025

Înlesniri și facilități fiscale

Conform legislației în vigoare, *entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite*. Astfel, în semestrul I al anului 2025, doar Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și S.A. „Drumuri Criuleni” au beneficiat de *înlesniri și facilități fiscale la plata* taxei pentru apă, în mărime de 227,4 mii lei și respectiv 925,8 mii lei, încasate conform prevederilor art. 306 al Codului Fiscal și prevederilor Legii nr. 68/2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal.

În conformitate cu prevederile art. 282, 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal, de înlesniri și facilități fiscale la plata impozitului pe bunurile imobiliare, în mărime de 3571,4 mii lei au beneficiat următoarele entități: Î.S. „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stînca”, Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultură „Iargara”, Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultură „Edineț”, Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultură „Orhei”, Î.S. „Instituția OSC 29/6” și Î.S. „Brănești”.

La plata taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, acordate în conformitate cu prevederile art.343 al Codului Fiscal și prevederile Legii nr.317/2006 pentru punerea în aplicare a titlului IX al Codului Fiscal, au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale în total în mărime de 29,9 mii. lei, din care: Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stînca” - 19,4 mii lei, Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia-Centrală” - 7,3 mii lei, Î.S. „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” - 2,0 mii lei și Î.S. Sistemul de gospodărire a apelor „Nistru-Centru” - 1,2 mii lei.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art. 96, 103 și 104 ale Codului Fiscal, în perioada semestrului I, 2025, entitățile au efectuat *livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și livrări la cota „0” a TVA.*

Astfel, livrările de mărfuri, servicii la cota redusă a TVA, în semestrul I al anului 2025, de care au beneficiat:

întreprinderile de stat, au constituit 353891,1 mii lei, cele mai semnificative revenind întreprinderilor administrate de Agenția „Moldsilva” - 295016,4 mii lei și întreprinderilor administrate de Agenția Proprietății Publice în mărime de 57019, mii lei;

societățile comerciale, au înregistrat 8018585,6 mii lei, dintre care: S.A. „Energocom” - 7527211,8 mii lei, S.A. „Franzeluța” - 422957,8 mii lei, S.A. „SANFARM PRIM” - 59930,2 mii lei, S.A. „Termoelectrica” - 1943,1 mii lei, S.A. „Moldtelecom” - 1756,1 mii lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - 1284,4 mii lei, S.R.L. „Arena Națională” - 794,8 mii lei și S.A. „Drumuri Soroca” - 723,3 mii lei.

Livrările de mărfuri și servicii scutite de TVA, efectuate în semestrul I, 2025 de către:

- întreprinderile de stat, constituie 435827,9 mii lei, cele mai semnificative livrări fiind înregistrate la întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice - 390754,9 mii lei (în mare parte Î.S. „Poșta Moldovei” - 272323,5 mii lei, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - 54535,2 mii lei, Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” - 15864,9 mii lei, Î.S. „Centrul de Medicină a Aviației Civile” - 6751,3 mii lei, Î.S. Interprimerea Editorial-Poligrafică „Știința” - 6703,8 mii lei, Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală” - 5581,6 mii lei, Î.S. Sanatoriul-Preventoriu de baza „Constructorul” - 4851,6 mii lei, Î.S. „Combinatul Poligrafic” - 2453,7 mii lei și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 4721,9 mii lei);

- societățile comerciale, constituie 5369541,8 mii lei, cele mai considerabile livrări scutite de TVA fiind înregistrate de: S.A. „EnegoCom” - 5365573,4 mii lei, S.A. Uzina de tractoare „Tracom” - 1541,6 mii lei și S.A. „Moldtelecom” 1103,1 mii lei.

Concomitent, în semestrul I, 2025, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii la

cota „0” a TVA efectuate de:

- întreprinderile de stat, constituie 1097225,8 mil. lei, cele mai mari livrări fiind înregistrate de întreprinderile de stat administrate de Agenția Proprietății Publice - 940209,8 mii lei (în special Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 420684,1 mii lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 184587,4 mii lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - 169146,2 mii lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - 109128,7 mii lei, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - 27785,5 mii lei și Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului „IPOT” – 6372,0 mii lei);

- societățile comerciale, constituie 6430259,3 mii lei, cele mai semnificative livrări au fost înregistrate de S.A. „Termoelectrica” - 2920925,2 mii lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - 1504469,8 mii lei, S.A. „EnergoCom” - 1042077,6 mii lei, S.A. „CET-Nord” - 434898,7 mii lei, S.A. „Metalferos” - 265948,0 mii lei, S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova” - 155297,4 mii lei, S.A. „Franzeluța” - 90315,7 mii lei și S.A. „Barza Albă” - 14483,4 mii lei.

Dividende, defalcări încasate

Potrivit Legii bugetului de stat pentru anul 2025, nr.310/2024, pentru rezultatele obținute în anul 2024 de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu capital de stat, au fost prevăzute venituri ce urmau a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări și dividende în sumă de 110,0 mil. lei și respectiv 389,38 mil. lei (total - 499,38 mil. lei).

În acest context atenționăm că, conform datelor Trezoreriei de Stat, întreprinderile de stat au transferat, la situația din **31.10.2025**, la bugetul de stat defalcări în mărime de 140,33 mil. lei, rata îndeplinirii fiind de 127,6% și dividende în mărime de 551,08 mil. lei, rata îndeplinirii fiind de 141,5%, corespunzător cu un total de 691,41 mil. lei (138,5%) față de sumele aprobate prin Legea nr.188/2025 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024.

În contextul celor expuse, se remarcă **că cele mai mari defalcări/ dividende** din profitul net obținut în anul 2024 au fost transferate în anul 2025 de către:

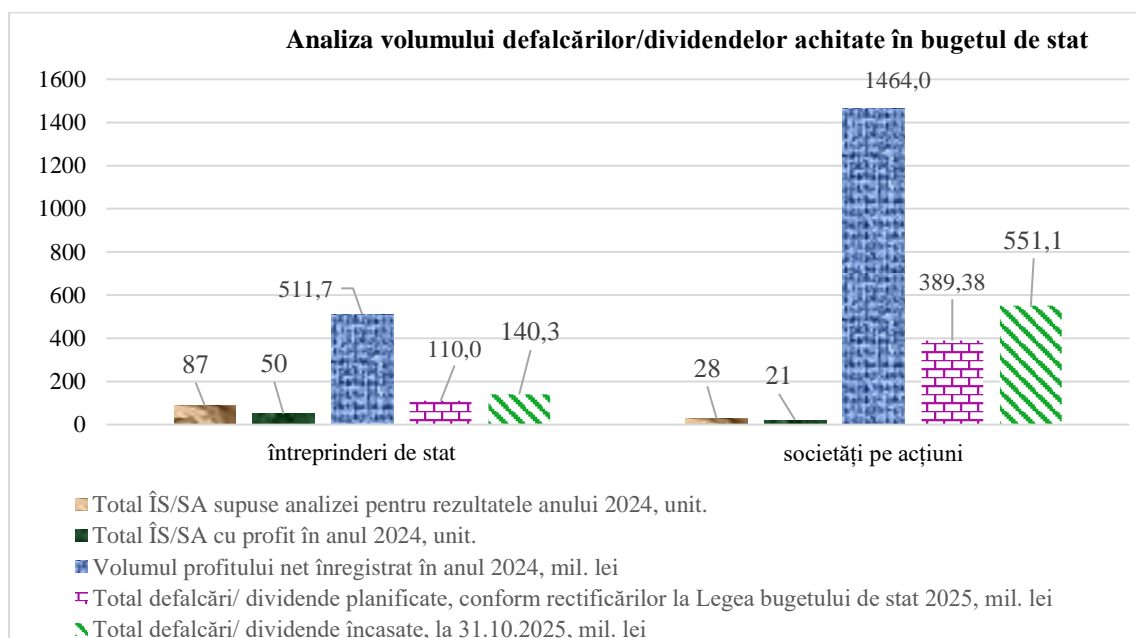
➤ **defalcări:**

1. Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 101,1 mil. lei;
2. Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” - 11,3 mil. lei;
3. Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - 7,4 mil. lei;
4. Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” - 6,1 mil. lei;
5. Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - 6,0 mil. lei;
6. Î.S. Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici” - 2,8 mil. lei;
7. Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - 1,3 mil. lei;
8. Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului” - 1,2 mil. lei;

9. Î.S. „Editura Universul”- 0,9 mil.lei.

➤ **dividende:**

1. S.A. „EnergoCom”- 198,3 mil. lei;
2. S.A. „Loteria Națională a Moldovei” -194,7 mil. lei;
3. S.A. „Moldtelecom” - 79,9 mil. lei;
4. S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” - 63,2 mil. lei;
5. S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - 8,1 mil. lei;
6. S.A. „Franzeluța”- 5,0 mil. lei;
7. S.A. „MOLDEXPO” - 0,6 mil. lei;
8. S.A. „Drumuri Orhei” - 0,3 mil. lei;
9. S.A. „Drumuri Căușeni” - 0,3 mil. lei;
10. B.C. „Moldinconbank” S.A.- 0,25 mil. lei.

V. Auditul extern și inspectarea financiară

Cu referire la inspectarea financiară a activității economico-financiare a entităților economice cu proprietate de stat, se menționează că în semestrul I al anului 2025, Inspecția Financiară a efectuat:

- 16 *inspectări tematice la întreprinderile de stat;*
- 3 *inspectări complexe la întreprinderile de stat;*
- 9 *inspectări tematice la societățile comerciale cu cota statului.*

În cadrul inspectărilor financiare au fost depistate iregularități și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar-contabil, precum și din domeniul retribuirii muncii. Dintre cele mai frecvente încălcări se remarcă:

- atribuirea unor cheltuieli și costuri la cheltuieli ordinare și necesare a întreprinderii, care nu țin de activitatea de antreprenariat, ce duc la micșorarea

profitului și diminuarea defalcărilor în bugetul de stat (cheltuieli legate de amortizarea și de întreținerea mijloacelor de transport, cheltuieli legate de salarizare, admiterea cheltuielilor neregulamentare legate de sponsorizări și donații);

- completarea neregulamentară a foilor de parcurs la mijloacele de transport;
- admiterea lipsurilor bunurilor materiale, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public;
- admiterea creanțelor cu termenul de prescripție expirat și nerecuperarea acestora în termenul stabilit de Codul Civil;
- neefectuarea la finele anului a inventarierii datoriilor și creanțelor, neasigurând astfel confirmarea veridicității datelor contabile și situațiilor financiare;
- ratarea veniturilor în urma neîncheierii contractelor pentru darea în arendă/locățiune a patrimoniului public sau încheierii contractelor la prețuri diminuate comparativ cu cuantumul minim stabilit;
- încheierea acordurilor adiționale privind prelungirea termenelor de locățiune a unor suprafețe ale activelor neutilizate, fără acordul prealabil al fondatorului;
- casarea bunurilor uzate raportate la mijloace fixe, în lipsa autorizației de casare din partea fondatorului;
- lipsa regulamentelor interne privind modalitatea de organizare și desfășurare a achizițiilor de bunuri, materiale și servicii etc.

Despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, entitățile urmează să informeze în scris Inspectoratul Control Financiar de Stat, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative. De asemenea, rezultatele inspectărilor financiare sunt remise fondatorului/acționarului majoritar corespunzător al entității economice cu capital de stat, pentru întreprinderea măsurilor convenite conform competenței.

De asemenea, se comunică că art.11 alin.(1) al Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (în continuare Legii nr.246/2017) prevede că *situațiile financiare anuale ale întreprinderilor de stat sunt supuse auditului extern obligatoriu, iar situațiile financiare anuale ale întreprinderilor municipale sunt supuse auditului extern obligatoriu în cazul în care acestea fac parte din categoria entităților mijlocii, a entităților mari sau a entităților de interes public, în corespundere cu legislația contabilă*, precum și art.88 alin.(1) al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare Legii nr.1134/1997) care prevede că *auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la entitatea de interes public și la societatea în care cota statului depășește 50% din capitalul social*.

În această ordine de idei, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare *pentru anul 2024*, în temeiul art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art.88 alin.(1) din Legea nr.1134/1997, urmau a fi supuse 91 întreprinderi de stat și 29 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat.

În același timp, conform art.3 alin.(1) al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 (în continuare Legii nr.287/2017), întreprinderea de stat sau societatea pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social care este entitate mare, face parte din categoria *entităților de interes public*.

La rândul său, potrivit prevederilor art.4 alin.(4) al Legii nr.287/2017, entitatea mare este entitatea care, la data raportării, depășește limitele a două dintre următoarele criterii:

- a) totalul activelor – 318000000 de lei;
- b) veniturile din vânzări – 636000000 de lei;
- c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 250.

În acest sens, conform indicatorilor înregistrați la 31.12.2024, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2024 urmau a fi supuse în total 14 *entități de interes public* (5 întreprinderi de stat și 9 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social).

Astfel, menționăm că la situația din 10 octombrie 2025, Ministerului Finanțelor au fost prezentate copiile rapoartelor de audit aferente situațiilor financiare pentru anul 2024 pentru 43 de entități, din care: 15 întreprinderi de stat și 28 societăți pe acțiuni. Urmează să atenționăm că, din 28 societăți pe acțiuni - 9 societăți pe acțiuni corespund criteriilor de entitate de interes public (S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, S.A. „Moldtelecom”, S.A. „CET-Nord”, S.A. Combinatul de Panificație din Chișinău „Franzeleuța”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice- Nord”, S.A. „RED-Nord” și S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”, S.A. „EnergoCom”);

- iar din 15 întreprinderi de stat - numai 2 întreprinderi de stat corespund criteriilor de entitate de interes public (Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” și Î.S. „Poșta Moldovei”).

În conformitate cu concluziile emise în rapoartele de audit recepționate de Ministerul Finanțelor se comunică că, pentru situațiile financiare la 4 întreprinderi de stat și 13 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, a fost emisă opinia auditorului „fără rezerve”, iar pentru situațiile financiare la 10 întreprinderi de stat și 15 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social s-a emis opinia auditorului „cu rezerve”.

Totodată, se estimează că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2025, în temeiul art. 11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art. 88 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997, urmează a fi supuse 87 întreprinderi de stat și 29 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat care sînt supuse monitoringului economico-financiar pentru anul 2024 efectuat de către Ministerul Finanțelor.